

CONFVTATIO OBIECTIONVM QVAS CENSORII PARMENONES, EMENTITO Scholæ medicæ Parisiẽsis nomine.

PETRO PALMARIO propoſuerunt.

ERE, ſiquid aliud, Cato beatas fore artes ſi de illis ſoli artifices iudicarent: Infœlices ego, malè fortunatas, ſi imperitorum arbitriis proſtituantur. Alchymiæ partem quæ in medicamentorum præparatione verſatur, magni nominis medici excoluerunt. Schola Pariſienſis dum clariſſimis ſyderibus medicinæ orbẽ fouebat & illuſtrabat, Fernelio maximè, eam habuit pro puriore philoſophia: artem dixit pharmacia præſtantiorem; Syluio verò, Galeni tenaciſſimo, rem omnibus alijs planè diuiniorem; cui vt veritati credendum aſſeruit. Idiotas vocauit imperitos medicos qui hoc artifi-

cium ceu nugatorium calumniantur. Iulianus Palmarius Patruus meus, libris editis & edendis clarissimus, sua opera chymiæ delicijs commendauit. Iohannes Riolanus pater, Aristoteli secundus, annis superioribus scholæ magnatum nomine, Chymiam amplexatus est. Plurimi hodie ex eodem ordine chymica laudant & præscribunt; Arabum imitatione Galeni votum persoluunt Chymiæ culturâ: hâc scilicet diuersæ in aceto substãtiæ dearticulantur, quod optabat Galenus, vt in lacte. optabile & in cæteris sublunaribus. Sub his ducibus Carrerius huius artificij peritissimus medicus sic habet. Ars sublimandi, saluti corporis, animique ornamento salutaris & congruens, seruetur incolumis, semper floreat, & omnibus suis numeris exactissimè perficiatur. Imperiti vero aliquot idiotæ, vt cum Syluio loquar, Chymicum artificium, ceu nugatorium criminantur. Librum meum qui veram Chymiam sophisticæ Paracelsiæ cauillis obrutam, vt Fernelius sentit, restituit, restaurátq;, accusant. Parmenones veri qui Chymiæ castra nunquã viderunt, de illa tamẽ, apud Imperatorem, apud facultatem legitimè congregatam dixisse impudenter mentiuntur. Quid potuerint, conuincit censura barbara, infamis, illegitima, quam contra me tulerunt, versatili & incõpetente Decano abusi, papauere corniculato frigidiore. Scioli ali-

quot malè feriati,aſpernantur,vulnerãt quæ non intelligunt. Coniurati aliquot Catilinæ hac occaſione arrepta meo nomini inſultãt.Noſtra ſcilicet veræ chymię poſſeſſio, in quam hi homũciones, quaſi caducam atque vacuam, abundantes ocio, nobis occupatis inuolauerunt. Sex aut ſeptem ſunt inimici, & probis omnibus odioſi, litigatores magnifici, huius facinoris authores. Aliter ſtatuit conſulta ſapientum Aſclepiadarum Synodus. Tantæ non ſunt animis cæleſtibus iræ,tantæ nebulæ,tantæ caligines.Suum nomen ſuam authoritatem, proditoribus detrahunt.Propterea lubens abſtinuiſſem à reſponſione ; neglexiſſem Heroſtrateos templum Dianæ Chymicæ incendentes, vt nomen intermortuum viueret, etiam ex iſta turpitudine. Sic ſcarabei in ſterquiliniis. Quid enim allatrant ? Rectum ab obliquo neſciunt diſtinguere, Chymiam à Paracelſia. Reum me dicũt criminis, cuius vltorem me præbui acerrimum in Paracelſiſtas. Porticum noſtram deſerere inſimulant, quam Chryſippus alter,forti ceruice fulciui,quam neruosè & victricibus armis ſum tutatus.

nigro tunc allatrat ore

Victorem inuidia & ventis nos iactat iniquis.

At enim, aiunt iudicem etiam cum iniqua decernit,ius dicere. Iactantque noſtri æmuli cenſuram protuliſſe,quæ etſi iniqua & falſa, tamen cenſura eſt. Eóque magis quod glo-

rietur honorato scholæ nomine, furtim per indignissimum Decanum mihique infensissimum, concesso. Quod etiam falsò contineat nostrum assensum. Lubens priuatam iniuriam pertulissem, sola scholæ honorandæ reuerentia adductus. Graue erat eius nomine tot vituperia detegere; ne videretur illa de auito splendore deflexisse. Sed illa ipsa adiecit animos. Collegarum pars melior me ad vindictam inflammauit. Addidi solum veritatis solem, solam boni publici authoritatem. Sic enim quæ nostro nomine accepit vulnera Chymia medicamentorum, eodem ipso consanescent. Ars illa quæ insciorum fallacibus suffragiis deprimitur, peritorum instaurata præsidiis florebit, vigebit viuet, placebit, amabiturque.

Accusant libri titulum, *Lapis philosophicus*, nescientes distinguere dicta secundum quid, à dictis simpliciter. Lapis est, sed Lydius, ad quē vera Hippo. & Galeni doctrina probatur. Quis enim hunc thesaurum arguet meros esse carbones, nisi qui legere nesciat? Hoc Paracelsi dogmata cōfutantur. Præparationes omnes aut imperfectæ aut deteriores conuincuntur. Principia phantastica in exilium relegantur. Physica vero & medica firmissimis rationum philosophicarum sepimentis obualliantur. Vno verbo Chymia falsa, impostoria, naturæ aduersa exterminatur. Explicatur vera, candida, medicinæ filia.

Plurima eius beneficia aperiuntur, mihi notissima & certis experimentis facillima. Et nostri Aristarchi pro erroribus, pro imposturis habent, pro fraudibus, quæ per mentis imbecillitatem nequeunt assequi. Illis ergo satisfaciamus, vt iudicet lector qui sint Geryones cõtra Herculeam Chymiam. Quàm sit difficile de rebus bonis maledicere. Moneo autem omnes ne putent hæc pauca cõtra scholam saluberrimam, quam colimus, matrem honorandam veneramur. Dicta sunto contra sex aut septem sciolos, qui palmarium de Palmario reportare gestiunt; Qui pro Libauio Palmarium impetunt; Qui mutant clypeos, Danaumque insignia sibi aptare volunt. Non quidem rationibus philosophicis, quæ arma sunt literariæ militiæ, sed litibus, censuris, Musis medicis inuisis. Subijciam plumbea & malè cohærẽtia quædam errorum nomine obiecta, quæ facilè profligauero. Præmittam aliquot ex schola anatomica Riolani filij exprompta, obiectis suis perquàm similia. Quæ potius Cẽsorum stoliditatem quam iniquitatem testentur. Mitto incongruas & improprias locutiones innumeras, *vt vtrarumque manuum & medum digitos.* Nulla enim pagella est, quæ ferulam Aelij, Vallæ, Galeni, iustè recuset. Digna est consideratione Realdi Columbi correctio, vt inde non ex vngue Leonem, sed ex vngula asinum intelligas. Scri-

pñt disertè Columbus, Os ethmoïdes tenuissimum esse & foraminulis distinctum. Verè equidem. Accusatur tamen à nostro Censore, Cicerone altero, Sapientum octauo his verbis. pag. 84. *Secunda ethmoidis portio spongiosa quæ non est os distinctum vt existimauit Columbus.* Risum teneatis amici? Nescit quid sit distingui foraminibus. Nescit legere, aut legendo intelligere; & de medendi arte commentatur; & censorem agit. Eodem fuit ingenio in obiectionib. 1.3. 5.6.7.9.11.13.14.20.21.23.24.25.27.31.34. 37.40. 42. vbi legere nesciens Solœcizat censoriè. Sua interpretatione crudeles facit medicos Parisienses quòd Ludouico IX. imperij habenas tenente, Calculosum viuum secuerint, vt (inquit censor,) lapidis generationem discerent; Vah ἄλογον censorem! Quasi tunc ignota esset lapidis genetatio. pudet acriùs vrgere. Sic pluribus in locis sententiæ sensum detorsit suis additionibus; vt obiect. 10.13.16.20. 21.24.30. 33.37. Sic imposuit Fernelio vt tãtum virum mihi aduersum daret, qui mecum omnino sentit obiectione 13. Meo nomine Hippocratem accusat erroris obiectione 19. En regium interpretem locorum Hippoc. tenacissimum;

Accipe nunc Danaûm insidias, & crimine ab vno
Disce omnes.

OBIECTIO I.

Probat Alchymiæ vetustatem, quam facit nostra medicina antiquiorem. Quod est contra scholæ opinionem & rei veritatem. Quod etiam repetit in præfatione cùm ait. Ambæ simul natæ ab ipsa natura sua hauserunt fundamenta ambæ simul educatæ, &c.

SOLVTIO.

Exordium vero Censorium ab impudentissimo mendacio! Docui veram Alchemiam longè antè Paracelsum natam. Nouam esse, mendacem, deceptoriam, quam ille celebrat. Veram, legitimã, esse partem medicinæ ad Pharmaciam referẽdam. Quid mirum ergo si simul cum medicina nasci voluimus? Totum non est nisi in partium vnione. Singulæ partes essentiales & integrantes toti sunt coæuæ, si non sunt priores. Medicina totum est. Partes physiologia, pathologia, Therapeusis. Chymica præparatio pharmateutica est, & simul cum illa nata. Antiquiorem quis dixit? Impostura est Censoria. Riolanus quidem voluit anatomen medicina priorem. Quasi partes sint dissecandæ antequam natæ sint. Quasi debeat anatome tradi de iis quæ non sunt. Quæ fuit anatome ante physiologiam?

Turpe est Censori cum culpa redarguit ipsum. Sed si ambæ simul natæ sunt, vt ex me subiicis, quomodo hæc illa antiquior? Monui non paucos Poetarum metamorphoses ex Chymiæ placitis aperire. Sic quæ de pugna Herculis & Anthei. De salute Deucalionis & Pirrhæ; de Gorgone; de Ioue, aquila, Ganimede. de Dedalo, Icaro; labyrintho. de Minerua & Ioue & alia multa. Quæ si insulsus Poetaster calluisset, multa potuisset supra vulgus, nec in hoc negotio tecum fuisset ὄνος πρὸς λύραν.

OBIECTIO II.

Prudenter reprehendit communem Alchymiam propter obscuritatem, sed ille obscurius adhuc loquitur cum describit suum ignem philosophicum. quando recitat remedia quibus elephanticam persanauit. Nihil docet in toto libro. In eum retorqueri potest quod aliis obijcit. Ex ignoratione verborum, &c.

SOLVTIO.

Panis cum scorpione. Sed quid clarius dixissem, cum vt subdis nihil doceam? Non fuit animus te docere. non es idoneus auditor. oleum & operam lusissem. vbi te sedentem viderimus fortasse te docebimus. Quid enim te ipso inconstantius? Contra

medicos

medicos Aurelianenſes Parentis filium te iurabas, quod ſemen ſit animatnm, quod anima ſit ex traduce, quod ſcientiæ, virtutes, ſint hæreditariæ. Et eodem vita functo, tu degener, tu ignaua proles, indigna tanto parente, Libauij commenta docuiſti pharmacopœorum candidatos, contra parentis manes, contra Scholæ placita. Qua cauſa tu fuiſti iuſta cenſura tribu motus, è Schola pulſus, & emolumentis ad biennium priuatus. Quia huius cenſuræ cum Collegis author fui, Tu Neoptolemi vindictam celebras, ſed iniquo facinore. Tu dicebas Libanium lumen noſtri ſæculi, quem Parēs tuus maniacum demonſtrauerat, non ſine ſudore. Scilicet noſtræ tenebræ tibi lucent. Nūc vero ſolo Alchymiæ audito nomine, inaudito numine incandeſcis in eum, qui & paternos manes, & te ipſum à triumpho Libauij liberet. Ergo optamus tibi mentem ſanam, doctrinam ſolidam. Nondum aperiemus ignem philoſophicum. Nec te tamen occidit & te liberamus iſto periculo. Occidit obſcura ſententia, ſi pro vero falſum credatur. Ita monebam Libauium de authorum obſcuritate. hac enim cauſa non ſapit ſupra vulgus Chymicorum; ſupra Paracelſum. Tu autem adeo rudis es, vt quid verū quid falſum neſcias. Quod attinet ad Elephanticam, dic cedo, vbi obſcuritas? niſi obſcura voces, quæ non capis? Dicitur au-

rum potabile, exuberatum, ſupra ſpheram exaltatum, nec reductile. Quot verba, tot ſententiæ, tot operationes. poſteriora, rationes ſunt priorum. verba ſunt caſtrenſia militiæ Chymicæ. Hæc ſcire & audire iubeo Tyrunculos. Tu agis Cenſorem & hæc ignoras. Conſueta vocabula quæ notant operationem retinēda ſunt; etiam cum ſpinis. Ars eſt & in vocabulis. Non eſt nominum abdicanda omnis proprietas. Tale aurum veriſſimum eſt. Et tu ignariſſimus rerum, obſcurum vocas, quod ſupina ignorantia non capit. Conſultius fecit Perdulcis, qui horum rationem & explicationem candidè accepit. Cæterum notes velim, me artis difficultatem obieciſſe Libauio, ne tantum, aut totum, tribueret ſententiæ literali. Conſideranda eſt naturæ poſſibilitas. Et tu incongruus diſputator, mihi reddis quod alio ſenſu, in aliis reprehendo.

OBIECTIO III.

Diu multumque dubitaſti antequam nomen Galenochymici. vſurpares, ſed & zelus, & ſtudium boni publici ad id te coegit.

SOLVTIO.

Cedo vero locum impoſtor. Tu mihi affigis, quæ malo dolo fingis. Reddo cauſam ſi-

lentij diuturni. Cur id non præſtiterim antè patentem tuum. Sic enim contentionum finis. Quod ô vtinam præſtitiſſem! Schola noſtra non tam malè audiretur. Non extaret Triumphus Libauij de ſpuria Galenia Pariſienſium medicorum. quem tu perfeciſti inſulſa & pudibunda palinodia. Sed hoc tibi & tuis gentilitium in Triumpho hoſtium circunduci. Cladem ſentiunt quì commilitant. Sic Parens tuus & Schola noſtra cum Libauio. Sic patruus tuus Petræus cum Archiatro Laurentio. Quoties enim verbulum Petræus laureato Laurẽtio, toties victrix veritas Lauro ſacrata occinebat. *Ite triumphales circum mea tempora Lauri.* Spolia iacent in abſoluto opere anatomico ισόθεν Laurentij. Sic Alchemia Libauij Triumphans de Schola noſtra. Cauſam autem ſilentij dico, quòd Libauius Galenicus eſſet. Quòd Hippocratis & Galeni partes in Paracelſum, in Grammanum & Ambaldum tueretur. Quòd chymiam profiteretur veræ medicinæ conſentaneam. Tùm enim tam iniuſta fuiſſet mea contentio, quàm iniqua tui Parentis. Iam vero Libauius ipſam Paracelſiam propugnat. Veræ Galeni doctrinæ aduerſatur. Quæ fuit noſtræ reſponſionis occaſio. En fides tua dextráque.

OBIECTIO IV.

Profitetur se nomine Scholæ id agere. Et titulus libri id præ se fert.

SOLVTIO.

Quidni vero cum ſim ſcholæ alumnus? Libero matrem à calumniis,quibus tu tuique ſimiles illam expoſuiſti. Doleo Scholam clariſſimam tua & tuorum culpa contempni,vapulare, conculcari.Si tu es deſperatæ ſalutis , ſi obmuteſcis ad tua opprobria , quidni te deffendam, cum hoc negotium ſit & meum ? Cum tua in ſcitia , tua fuga , meum latus pateat aduerſariorum vulneribus? Nonne tu es ille qui me obnixè rogabas,ſi quid haberem contra Libauium tibi impertire ? Nonne Petræus ſæpius dixit, eum de Republica benè mereri,qui Libauio reſponderet? Nonne facundus alter Hippocrates Duretus, mira dicēdi poteſtate confecit vt diſſenſio inter Scholā & Quercetanū nata coaleſceret,etiā contrà balbutiēte tuo Petreo? Nōne tū diuinus ille Duretus Alchemiæ veræ vtilitatē&neceſſitatē,ex Auicenna,Raſi, Bulcaſi,Meſue,Fernelio, Syluio & aliis multis expoſuit ? Cui ordo vniuerſus ſubſcripſit. Ergo tal e fuit Scholæ noſtræ Iudicium de Chymia; quo

Paracelſiam reprobet, aliam vero & noſtris medendi legibus conſentaneam amplexetur. Quod & Parens tuus Riolanus reſpondit Libauio. pagina 20. maniæ his verbis. *Non tantum ſchola per ſuum Cenſooem ſemel atque iterum ſignificauit ſe nō promiſcuè Alchymiam omnem exterminare, ſed eam tantum quæ principiis falſis & ridiculis Hyppocratis medicinam ſubuertit, verumetiam hanc clauſulam ſuæ Cenſuræ inſeri voluit.* Tale fuit inſcriptionis fundamētum. Nam duæ ſunt Chemiæ facies, vna vera, legitima, medicinæ filia, ad quam nō minùs anhelare debeat optimus medicus, quā ſapiens & patiens Vlyſſes ad ſuam Penelopen. Alia falſa, nugatrix, impoſtoria, cuius ſolius tanquam ancillæ amoribus potiti ſunt Paracelſus & Libauius, & ſimiles ſponſi Penelopes, cum domina potiri non potuiſſent. Ego verò me hoſtem fucatæ illius Chemiæ ſum profeſſus. Vera eſt quæ ſe nobis potiundam voluit. quam Scholæ iudicio probamus. Quam Paracelſiæ opponimus. Ego arcum illum quem ſolus Vlyſſes intendere potuit, in illos procos, in Paracelſum & Libauium vibraui. Quid eſt ergo, in quo laborioſus & laudabilis meus conatus ſcholæ diſplicere potuiſſet? Cur ægrè feret ſibi illatam iniuriā, ſuo nomine & numine vlciſci? At non fuit is ſcholæ animus. Soli ſunt quinque, aut ſex Catilinæ, ceu cōiurati cœlum reſcindere noſtrum. Hi iam mu-

tant Clypeos, Danaumque ſibi aptant inſignia. Quod ſi à Libauij partibus ſtare velint, non recuſo quin Hippocraticus & Galenicus dicar, quin ſcholæ noſtræ apologus, téque, tuóſque, vt trãsfugas habeam aduerſarios; quos facilè tanquam cauſæ iniquitate malè fultos profligauero. Maneat ergo Scholæ iudiciũ, quo ſua veritas, ſua dignitas, aſſeritur deffenditur, vindicatur. Dum honoratum Doctoris titulum à matre honoranda accepi, ſacramẽto adſtrictus ſum eius cauſam dicere, artis honorem propugnare.

OBIECTIO V.

Intereſt ſalutis publicæ in hæc animaduertere. Perderet Libauius medicos ex his præceptis & vniuerſale & particularia ſperantes.

SOLVTIO.

Quem hic errorem habes fatue? Vin tu quæ Libauius, propugnare? Moneo illum toto cælo errare, & in vniuerſali & in particularibus. Si hoc errare eſt, contrarium eſt verum, verus eſt Libauins. Neque enim te adeo inſanire puto, vt me credas cum illo ſentire, niſi veterno oppreſſus legere neſcias.

OBIECTIO VI.

Aſtra de cœlo detrahuntur. Spiritus pollicentur ἐργο [illegible]οντα. *à communi elementorum conditione emancipatos. Et tu quid aliud polliceris?*

Quæ vero tua veſania! Doceo talia nulla eſſe, quòd eſſentiam, quòd ſpiritus, quòd aſtra velint, corporibus ſpoliata. Aſſero medicamentum agere eſſentiæ facultate. Sed nolo eam omni ſubiecto, omni corpore liberam. Si corpus conſociale aſſimilo vt fiat ſequacius, an illud tollo? Aliter ieiunus ſtatues, ſi tibi mica ſit cerebri.

OBIECTIO VII.

Diſpeream, ſi vnquam honoratiſſimam Chymiam reuelatam viderint.

SOLVTIO.

Si quædam Alchymia vtilis, vt Parẽs tuus demonſtrauit ſcholæ nomine: aut triumphatus es, aut aliam à Libauiana docere debes. At inuictis rationibus confeci veram Alchymiam Libauio ignotam. Quidni ergo iuſta hæc aſſertio?

OBIECTIO VIII.

Genuina Alchemia ipsissima pollicetur, quæ maiores. Imo audet maiora & feliciora omnia. Alimenta habet medicamentosa, quibus natura labascens restituatur.

SOLVTIO.

Ni hoc verum, quæ Chymiæ vtilitas? quæ necessitas? At maiora verè præstat suis præparationibus. Declinat conuulsiones ab Helleboro lethales. Incommoda quæ veterum sequuntur medicationes tollit. Alimenta medicamentosa sunt, aquæ bezoardicæ, resumptiuæ, Imperiales, alexipharmacæ, & similia quæ momento spiritus reficiunt, vires recreant Lypothymias depellunt.

OBIECTIO IX.

Aloe, colocynthis, elleborus, hoc artificio mansuescunt, ingratum saporem deponunt, inuiolata purgandi facultate. Sublimatum euadit ἄποιον Confundit arsenicum cum sandaracha & realgare.

SOLVTIO.

Verissima omnia & mihi notissima. Sed ridiculus

ridiculus es omnino, cũ ex me subiicis arsenicum, sandaracham, realgar vnum & idem esse, quod tribus nominibus enunciẽtur. Quo vero iure vnitatem essentiæ colligis ex nominum varietate. cum tu tantum distes à vita functo parente, quantum asinus à philosopho. Et tamen tibi & patri nomen & cognomen idem. Sed animi gratia, sit ita. Placet hæc tria nondum præparata vnico nomine, tibi mordenda exhibere. Quid inde? Arsenicum duplex est, auripigmentum & sandaracha Græcorum, siue citrinum & rubrum. Differunt sola coctione, qua illud in hoc transit. Fortasse bæoticum ingenium album putauit arsenicum: solum enim hoc nomine vulgatur. Haud intelligẽs, adeo rudis es, factitium esse, non natiuum.

OBIECTIO X.

Alij medici ignorant mysteria arsenici & sublimati.

SOLVTIO.

Hic & vtique peccatum, mendacium. Quod commune cæteris medicamẽtis volui, tu ad hæc sola adstringis. Addis nomen mysterij ignotum tibi. Si verum est te latere hæc vtilissima medicamentorum artifi-

cia,& tui ſimiles Chymiæ ignorantiſſimos? Quid mihi erroris tribuis hãc aſſertionem. Cur addis alios medicos, niſi vt tuam prodas veſaniam? Sermo erat de ſolis pſeudo chymiſtis. Chymici cõferuntur cũ Chymicis. Veri, cũ falſis, Arnaldus cum Paracelſo, Palmaruis cum Libauio. An regnante Chymia vera, medicina tollitur? Imò illuſtratur exoratur perficitur. Vt iterum atque iterum pro ſchola ſignificauit pater Riolanus. Artes omnes communi ſocietatis vinculo copulantur, mutuas ſibi tradunt operas.

OBIECTIO XI.

Alchymia Palmarij vnicum habet ignem, vos vnum, vnum medicamentum. In his tribus conſiſtit, quæ non explicat.

SOLVTIO.

Labra aſinina non ſapiunt tales lactucas. Hæc tibi mira ſunt & tu Cenſorem agis. Neſcis quid vniuerſale, quid particulare, & in hæc tamen ſomnias tua deliramenta. Conquereris quod non explicarim. ô digna querimonia! Iam monui te non eſſe idoneum auditorem. Margaritæ non proiiciuntur canibus. Hæc indignis impertiri nefas, inquit Fernelius. Nihil in toto opere doceo, vt ſupra errabas. Quid ergo manife-

ſti expectas? Cæterum, quæcunque notaſti de igne paginis 22. 24. 26. vera ſunt omnia. Vide quid contra grunnias?

OBIECTIO XII.

Quis vnquam ſanguine humano ſanauit leproſos, niſi ſit lacertæ ſanguis?

SOLVTIO.

Tibi vero Elleborus non ſanguis. Ea nec es impietate vt ſæuias in puerulorum ſanguinem? Reſipiſce. Ita locuti ſunt Chymiſtæ. Hic litera occidit. Sanguinem dicunt ſuam medicinam, ſed lacertæ, baſilici quin & hominis, vitis, terræ, & ſimilium. Propterea monebam Libauium attendendam eſſe naturæ poſſibilitatem in legendis authoribus. Sic Herbaria habent androſæmum, fel terræ, fumariam, & ſimilia.

OBIECTIO XIII.

Opera naturæ & artis vult eſſe ſimilia, quod probat ex anatome partium officialium noſtri corporis. Bocciæ figura ex ventriculo deſumpta. Coquit ventriculus calore vicinarum partium, quod falſum eſſe demonſtrauit Fernelius.

SOLVTIO.

Quidni vero ſimilia? Ars imitatur naturam. Ad naturæ ſimulachrum efficta eſt medicina. Lex eſt reſcripta naturæ. Sed ſi ſimilia, an eadem? Si figura ventriculi dedit exemplum bocciæ, eritne boccia ventriculus? Te volebat Diuinus ſenex. 1. de diæta οἱ ἄνθρωποι ἐκ τῶν φανερῶν τὰ ἀφανῆ σκέπτεσθαι οὐκ ἐπίστανται. τέχνῃσι γὰρ χρεόμενοι ὁμοίῃσιν ἀνθρωπίνῃ φύσει, οὐ γινώσκουσι. Homines ex manifeſtis obſcura coniicere neſciunt. Cum enim artibus vtantur ſimilibus humanæ naturæ, id ipſum tamen ignorant. Similis farinæ eſt quod addis de calore vicinorum; cum inſigni mendacio ſententiam & verba corrumpis. Sic enim ſcribitur ventriculus fouetur calore vicinorum. Tu reponis coquit ventriculus. quaſi nihil interſit diſcriminis. At enim fouere, iuuare, eſtne idem quod perficere? quod coquere? Qui adiuuat eſtne operis author! Dum mulus te iuuat ad viſitandos ægros, an mulus ſanat ægros, an aſinus? Sed vbi Fernelius tecum locutus eſt? l. 6. c. 1. phiſiologiæ ſic habet. Facultas concoquens cibum mutat & conficit, nullis fibrarum adminiculis, ſed tum proprio calore & ſpiritu, tum eo quē vt lebet magno circuniectus ignis, ita & proximæ partes illi inferūt iecur, lien cor, &c. Itaque his omnibus tā-

quã ministris adiutus &c. Hæc est tua inscitia qua Fernelium, Columbum & meipsum lædis. Quæ patientia hunc feret professorem ignorantiæ.

OBIECTIO XIIII.

Superest Spagiria, ea præparatio medicamentorum quæ meliora reddat & morbis expugnandis vtiliora.

SOLV.

Quorsum vero erroribus hoc tribuis. Vis ergo vt iam monui Libauiana tutare. Hic eius spagiriam reprehendo. doceo non præstare quod pollicetur. Tu errorem clamas. Quis erit nisi tuus? Putas censorem egisse si aliquid brutè ejacularis, etiam contra professionem. hoc parit mentis cæcitas. mirum quî tricorpor Geryon non videat acutius.

OBIECTIO XV.

Vis purgandi calori & frigori sociatur. Possunt tolli eiusmodi qualitates manẽte cælesti inuiolata.

SOLVT.

Semper deprauetor. Quod de saporibus dicitur tu ad primas qualitates. Sed sit ita.

Quidni? præcesserũt rationes affirmationis. Exemplum sublimati probat & primas qualitates aboleri. Possunt enim vt secundę inde natę. Hoc vltro tibi concedo. Quando nihil mordendum inuenias. Age ergo in tuum figmentum. Sum propugnaturus. nisi possis tace vt stultus sapienti sit similis.

OBIECTIO XVI.

Stibium citius sedabit febrem, quam exhibitum rhabarbarum.

SOLVT.

Hercules tuam fidem! Obiectionem pro conclusione affingit impostor. Sed & hoc mordeas. veram dico obiectionem eo sensu, quo allata est. quid inde.

OBIECTIO. XVII.

Non negatur ex mineralibus peti medicamenta quæ istos prolectent humores, dicetur aliquando mineralia vires habere fortiores.

SOLVT.

Quis pręter te hoc negabit nugigerule? Tu es magister in Israel & hæc ignoras? Pleni sunt authorum libri, plena vetustas exem-

plis. Vide quo te ferat stulta tua contradictio.

OBIECTIO XVIII.

Contendo eiusdem esse miscere & dissoluere. Quæ natura miscuit, non potest ars disiungere.

SOLVT.

Vera tam sunt ista quam tu es falsus in omnibus. Nescis quid sit misceri naturaliter, quid dissolui. Quid natura possit, quid ars.

OBIECTIO XIX.

Hippocrates medicum ἰσόθεον existimauit, quod ea quæ ad sapientiam requirantur, vna contineantur medicina.

SOL.

Quid hic erroris asine, si non est Hippocratis? ἰητρὸς φιλόσοφος ἰσόθεος. καὶ γὰρ ἔνι τὰ πρὸς σοφίην ἐν ἰητρικῇ πάντα. Sic professor profitetur Hippocratem mendacium illi tribuendo, errorem pro laude. Te ad Tonstrinas deijciant proceres ignarissime professor.

OBIECTIO XX.

Sine Chymiæ associatione nostra medicina inutilis & infructuosa.

SOL.

Vbique mendacium. Ita scripsi. vnius Chymiæ associatione medicina id potest. vbi tua medicina inepte? Quæ enim illa sit ipse nescis. Quod autem dixi, verum est. quid inde? Si aliter sentis tu spurius & Galenicus. Tu materiatus & elementarius medicus. Tu Hippocrati & Galeno aduersaris, si in rebus nihil nisi manifestum consideras. Quis ergo error, nisi tuus & tuorum!

OBIECTIO XXI.

Conqueritur, quod sublata diuinitate nostrâ medicina facillima sit.

SOLVT.

Erras, mentiris perpetuò. Quorsum enim querimonia de tua medicina? Nam quę illa est, quæ tot flagitia, tot mendacia continet. Aperi si potes. Sic eris Thessalus, ille impostor qui semestri spatio te tuam medicinam docuit. Ille inquam qui iurat peritum esse medi-

medicum qui sola senna & syrupo rosarum solutiuo vti norit, omnesque morbos demoliri.

OBIECTIO XXII.

Exoptatur Chymia quòd doceat medicamentum vniuersale &c.

SOLVTIO.

Quidni vero optanda, si id potest? veteres tandiu obtinuerunt compositis, quandiu simplicia satisfecerũt. Pauca inuenias composita apud Hippocratem. Si possibile esset vnicum, sine dubio tam multis anteponendum esset. At non is fuit authorum sensus. Non fuerunt adeo plumbei vt suo vniuersali particularia tollant. Imo est ex particularibus. Agit, sanat cum illis ipsis. Eorum actiones limitat, dirigit, elicit. quod de natura voluit Mesüeus. Est enim ferè natura ipsa. De quo plura in propria interpretatione.

OBIECTIO XXIII.

Multus est in laudandis Chymicis ex operatione tuta, facili, iucunda. Contra Libanium negat calorem cælestem mutari in igneum.

SOLVT.

Vera hæc omnia. quid inde? Vin tu con-

tra ſentire. vin tu cælum terræ mutare ? Adiſce quæ illic ſunt propugnacula.

OBIECTIO XXIIII.

Calor cæleſtiũ eſt materia elementi ita attenuata, calor eius adeo auctus.

SOL.

Hercules tuam fidem ! Impoſtor monſtra fingit, quæ mihi objicit. Quid non poteris tuis deprauationibus & additionibus maſtigia? Quaſi vero dixerim materiam elementi eſſe calorem cæleſtem. Quid hoc eſſet? calor eſt calor auctus. Hæc monſtra tibi familiaria ſunt, putas mihi vt tibi communia. pudet iſta perſequi & tuam prodere infantiam. Docebam vnde caloris exuperantia in oleis cinamomi, ceræ, caryophyllorum. Libauius Reſpondebat Riolano eſſe idem temperamentum ſed gradu auctum. Grammano calorem natiuum, cæleſtem, mutatũ in igneum. Ego contra, demonſtraui impoſſibilem eſſe cæleſtis in elementare mutationem. dixi qualitates primas intendi & remitti, ſine cæleſtium interitu. Calorem cæleſtem illibatum manere etiam in iſtis exuperantiis elementorum. Vnde ergo hæc caloris ſummitas dices ? Sic ſatisfeci, materia elementi eſt ita attenuata laboribus chymi-

cis, calor elementi dominantis adeo auctus vt ad summum accedat. Addidi experimentum. Quod tantus calor remitti soleat contrarij elementi permistione. Vt vitriolum aqua adiecta. Vnde concludo non esse cœleste quod augetur, quod exuperat, quod nocet, quod contrario moderatur. quia calor cœlestis nunquam exuperat, nunquam vitio datur. non habet contrarium quo remittatur. Vnde concludo horum remediorum efficaciam contra Libauium. Qui & nostras infusiones accusabat, quod nimio liquore dilutæ sint, vnde propria facultas hebescat. Sic enim nunquam labefactatur salutaris & optabilis facultas à cœlo oriunda. Abi ergo Censor ignare, qui ex his colligebas caloris natiui deffinitionem, legere nesciens, nec scripta intelligere valens. Sic Columbo, sic Hyppocrati, sic Medicis Parisiensibus sub Ludouico ix. imposuisti. Quam tædet & pudet ita rudentem asinum audire.

OBIECTIO XXV.

Chymica propter elaborationem perfectiorem laudat & contrarium asserit pa. 67. 69.

SOLVTIO.

Aut cæcus es animo & corpore, aut des-

peratæ es nequitiæ. Quasi vero quod diligenter paratis tribuo, idipsum concedam Libauianis? Et toto illo capite demonstro Libauij artificium veritati aduersum. Adeo es bardus & stupidus, vt nescias quid laudetur quid criminetur.

OBIECTEO XXVI.

Pereant feruor, acrimonia, simulque vim purgantem exulta. Tum dicam te Chymicum eximium. tum Parisienses habebis fautores.

SOLVTIO.

Quidni vero probi docti & φιλοτέχνοι fauebunt. Tu qui nescis, quid bonum, quid vtile, non eris ex eorum numero.

OBIECTIO XXVII.

Malim ego Parisiensium & omnium Dogmaticorum pharmaceutica, quam tua.

SOLVTIO.

Quis hic error. Nonne tuam prodis vesaniam? Cum te & tua laudo, recalcitras. Errorem clamas. Erraui fateor. Tu es laude indignissimus. Ratio est in antedictis, asine. Nam si Libauiana deteriora sunt integris,

quidni ego Pharmaciam anteponam Chymiæ Libauij? Carneades tibi Elleborum, vt ſcripta intelligas.

OBIECTIO XXVIII.

Eſt natura noſtra rheo, ſennæ, pani, vino, loco propriæ vegetantis. Tunc illa viuunt nobis.

SOLVTIO.

Quidni vero ignare? Dum vituli caro muatur in tuam ſubſtantiam, viſne manere vitli & ſentientem & vegetantem ? Nonne ri vegetante, tua natura informatur panis aſſnilandus ? Nonne viuit cum ſit pars viueris? Et vnde hoc motus initium niſi à oſtrnatura? Viuens rheum propria forma infonatur. annima ἐντελεχία agitatur. At emoni & introſumpti qua virtute incitatur facltas? Si retines in carne vitulina animam biti, qua velis tuam reſtaurari, caue ne contnua acceſſione vitulus fias. Facilis enim eſtnter ſymbolica tranſmutatio.

OBIECTIO XXIX.

Vniuerſale affirmat ex mineralium familia orimdum.

SOLVTIO.

Verum hoc deffendo secundum materiam. Sulphur vegetabile præterea desideratur. Sed hoc occultum tibi. Caue ne te occidat.

OBIECTIO XXX.

Liquor ille qui elicitur ex mineralib. vniuersalis, cælum dicitur. adeo conuenit cælo vt cælum ipsum dicatur.

SOLVTIO.

Sic loquuntur authores. Quinta est e^n^tia. quintum elementum Aristoteli. T^pus est artis. Non aliter ac Riolanus d^ebat succum esse animam plantæ. Sic ani^a diffusa est per vniuersum, vt quodãm^o plena animarum sint omnia. Sic & ple^a cœlorum. Malitiosè sententiam deprau^s addendo (qui elicitur ex mineralibus) nonui sulphur vegetabile desiderari.

OBIECTIO XXXI.

Nostram pharmaciam deprimit & Chymiam extollit.

SOLVTIO.

Erras, mentiris. Non deprimo pharmaciam, sed illustro, locupleto ista Chymiæ accessione. Quicquid Chymicum, volo pharmaceuticum. Quasi dum posteri medicamenta Hyppocratis & Galeni accuratius præpararunt, pharmaciam neglexerint. Sed si chymia nihil conferret, quæ eius necessitas? Cui bono Riolanus pater admisisset Scholæ nomine, nisi vt Libauij Triumpho daretur locus?

OBIECTIO XXXII.

Aurum addetur liquore conuenienti solutum.

SOLVTIO.

Verum hoc est. Quid inde? Quis error? nisi tuus ex tua ignorantia?

OBIECTIO XXXIII.

Damnat nostra medicamenta ex Integris composita.

SOLVTIO.

Erras. Non damno. Sed dico plus posse

Chymica ſimul miſta. De quo peculiari capite.

OBIECTIO XXXIIII.

Manus Chyrurgi citatur, tardatur ad arbitrium, quanto magis medicamentum quod conſtitutos habet actionum terminos.

SOLVTIO.

Sanè quod à natura eſt non poteſt aliter ſe habere. Natura eſt fixa & mutari neſcia. Naturæ motus non ſunt in noſtra poteſtate. Quod ergo benignum medicamentum non poteſt natura ſua, nulla arte, nulla præparatione acquiras. Satius eſt ad valentius tranſire. Vt benigna Chyrurgi manus fit crudelis in neceſſitate. Si cinamomum natura ſua non poteſt eſcharam inducere, ad eſcharoticum veniendum. Aloe eccoprotinum eſt, nũquam ſerum in capite, in habitu exundans euacuabit. ergo ad hydragoga confugiendum. Sic ſæpè à minoratiuis ad erradicantia. Nequis ſenſum aſſequi, & errorem putas.

OBIECTIO XXXV.

Non eſt artificis rerum naturas ad maiora cogere.

SOLVTIO

SOLVTIO.

Ni hoc verum doce, contrarium. Fac vt medicamentum primæ regionis per ſe primo tertiam euacuet. Vt cholagogon fiat phlegmagogum. Poteſt quidem vehemens mitius reddi, non contra.

OBIECTIO XXXVI.

Laudat mercurium laudabile præſidium, cuius malefícia calumniatores obiectant, tacent commoda. ſublimatione paratum mercurium extollit. Eſt in occiſo, ſuffocatoque hydrargyro ſecretum.

SOLVTIO.

Vera hæc ſunt omnia. Tu calumniatoribus ſimilis. Tibi vt Libauio hæc incognita.

OBIECTIO XXXVII.

Puriſſima & laudatiſſima mercurius extrahitur ex corpore magneſiæ, id eſt antimonij.

SOLVTIO.

Pol! tu es conſultiſſimus Chymicus, cum tua interpretatione de magneſia. Minerua

ſuem doceret, ſi de his plura. Laterem lauarem. nihil enim ſapis, nihil capis, Si magneſiam velis ſtibium. ergo Hippocrates dedit ſtibium ſuis ægris, vt eſt lib. de intern. affect. dum nominat λίθον τῆς μαγνησίης. Et Plinius malè voluit magnetem hoc nomine. Sed an ignoras concordantiam adiectiui & ſubſtantiui, dum copulas, laudatiſſima Mercurius? Tuæ ſcholæ improprietates & ſoloeciſmi hoc extorſerunt; dum tribuis puro mercurio, quod cryſtallinæ eius ſubſtantiæ debetur, quod es ad artem refertur. Dicitur enim, eadem arte mercurius præparatur, per mercurium extrahitur. Et hîc pro more ſoloecizas. Miſera Pariſienſium medicorum Schola, niſi cautiores habeat Cenſores. Infamis ſi tales approbet. Quid ergo mirum, ſi octo cæci his Cenſoribus edocti, brutum illud fulmen fabricarunt? Quàm prudenter triginta periti & generoſi Aſclepiade has impoſturas ſua authoritate ſpoliarunt.

OBIECTIO XXXVIII.

Venena & medicamenta mutuo permutantur, non ſolum vſu, ſed quod præſtabilius, præparatione.

SOLVTIO.

Quidni vero aſine? Venenum dicitur ab

effectu φαρμακὸν φέρον ἄχος. Dicitur & medicamentum φέρον ἄκος. Quod ſi non venenet, ſed medeatur, quidni dicetur medicamentum, non natura, ſed vſu? viciſſimque vſu nefario medicamentum natura ſalutare, fiet deleterium? Dum ſublimatum pro cauterio datur, ex veneno fit medicamentum. Dum rhabarbarum datur calido & ſicco Iecori, mors eius eſt. Quod attinet præparationem, oleum de ſcorpionib. theriaca, & alia multa fidem facient. Serò ſaltem ſape, ſi non ſerio.

OBIECTIO XXXIX.

Mercurij præparatio mirabilis eſt, qua ad vniuerſalis naturam aſcendit, adeo naturæ placet, vt nihil moueat, ſi nihil oberret in viis communibus.

SOLVTIO.

Hoc veriſſimum eſt. Quid tum? Si talia poteſt nōne catholica imitatur? Scilicet vacuat, quod diffluit in aluo. At certis temporibus certi humores redundant, vt ſanciuit Hippocrates. Quidni ergo educetur quod fluere paratum eſt? Natura ſpontinis perturbationibus τοῖσι ταραχαῖσι τῆς κοιλίης ſæpè idem molitur, & cum ſennam tuæ omnes ſchedulæ habeant, vide ſi velis vniuerſale. Vnus ex tuis Theſſalo breuiùs medicum formauit ſola ſennâ & ſyrupo roſarum inſtructum.

Thessalus volebat aluum mouere & sistere. Huic satis est mouere. Propterea illi & tibi Chymia est inuisa. Nimis operosa est in tot laboribus, quos dedignatur maiestas Thessalica.

OBIECTIO XL.

Ergo horum effectuum causa frigori, non calori tribuenda.

SOLVTIO.

Quorum vero deprauator? Tu insigni malitia argumentaris à diuisis ad coniuncta, vt lectori imponas, & mihi, quod damno. Quasi velim facultates salutares à frigore, cum potius maleficas illi referam. Vt tu cum tuis desinas pro veneno corrosiuo habere. Id enim tam falsum est, quam te esse bonum medicum.

OBIECTIO XLI.

Hydrargyrus veneni expers est. expers & stibium. intrepidè datur à Græcis, Arabibus ad externos & internos affectus.

SOLVTIO.

De crudo & nondum præparato nullus ni-

ſi tibi ſimilis, id eſt, ignorātiſſimus, negabit. crudum enim aut ſimpliciter vſtum tractarunt veteres. Quomodo & antidotaria admittunt idipſum. Dioſcorides miſcuit elaterio. Quæcunque addis truncata, vera ſunt eo ſenſu, quo deſcripſi, non tuo. Eodem purgat Hippo. nomine πτεαγόνε. ſtibium Galenus interpræratur, vt & Fœſius & alij.

OBIECTIO. XLII.

Ex illo cryſtalli habentur, qui nulla vacuationē tertianas expediunt & quartanas.

SOLVTIO.

Quidni vero, ſi præceſſerit euacuatio? Tùm contumaces obſtructiones liberantur, febris cauſæ continentes. An inſenſilem molitur euacuationem, nō aliter ac theriaca flatuoſos intoxicatorum tumores diſſipat? ſed ſi id efficit ſine euacuatione, an ea excluditur neceſſaria & catharticis aliis cōparanda? Hæc volui vt te riderem & tuos qui vomitum putas à ſtibio inſeparabilem. Nam arte, quælibet euacuatio ſubtrahitur, tanta eſt artis vis. Hoc quia te fugit, erroribus tribuis. Ignoras, quia tuæ & vulgari Pharmaciæ impoſſibile.

OBIECTIO XLIII.

Nulla ante Galenum excogitata eſt intemperies, quam Hippocrates inutilem pronunciauerat.

SOLVTIO.

Diſce ex Hippocrate. nuda enim intemperies intelligitur. Diſce ex Simonio & aliis iuniorib.

OBIECTIO. XLIIII.

Poteſt natura ſimili ſubſtantia reſtaurari, poteſt reponi non ſolum ſimilis ſed fortior, ſed conſtantior. Nam ſi ars poteſt naturam imitari, quidni & ipſam ſuperabit? Chymia hoc vnum poteſt. medicamentorum & venenorum vires permutat ſalutaribus.

SOLVTIO.

Verum in conualeſcentibus, in naturis morboſis. quod declaratur verbo reſtaurari. Qui reſurgunt à morbis, alimentis euchymis, eupeptis, naturæ amicis reſtituuntur. Multoque magis ſi chymiam experta ſint, vt gelatina, diſtillata, reſtaurantia & ſimilia. Sic qui fugaci erant valetudine, curati conſtantiorem oſtendunt. Cætera non minùs vera, & inuictis experientiæ teſtimoniis comprobata.

OBIECTIO XLV.

Laudes Chymiæ & Chymicorum refert.

SOLVTIO.

Optimo quidem iure, quamquam non eas quas promeretur.

OBIECTIO XLVI.

Aurum potabile deffendit, quod ab eruditis medicis damnatur.

SOLVTIO.

Quinam vero illi? Qui vt cæci de coloribus iudicant. Eſne cum Fernelio comparandus? Scilicet, qui tecum ſentiũt, tibi ſoli, ſoli ſapiunt, tibi eruditi, nõ ſunt doctis, non experientiæ, nõ inuictis demonſtrationibus, non veritati. Tu ignota habes cum tuis, pro impoſſibilibus. Quod de igne addis ex pag. 138. verum eſt, de quo antè.

OBIECTIO XLVII.

Natura res ſuas facit modis arti incompertis.

SOLVT.

Sed quis error asine? mistionis modus soli Deo & naturæ cognitus. Tu-ne Deus es, qui hæc noris? O idolon vero veneratione dignum! Tu potius naturæ monstrum, quàm natura.

OBIECTIO XLVIII.

Approbat Chymiam.

SOLVT.

Quidni vero stulte? Eam probant docti omnes. Probauit Schola per tuum parentem.

OBIECTIO XLIX.

Impudenter profert historiam leprosæ mulieris persanatæ Chymicis remediis, vt eorum efficaciam extollat. Testes adducit medicos qui non viderunt.

SOLVT.

Tu vero insigni es impudentia, qui negas doctos medicos eam visitasse, talemque prononciasse persanatam affirmo ab Elephantia: quanquam supersit cutis affectus, qui potius inquit Hippocrates, turpitudo est, quàm morbus, topicis delendus, vt habet historia. quam veram deffendo.

OBIECTIO

OBIECTIO. L.

Parisienses medici ostendent Persanatam.

SOLVTIO.

Me me adsum qui faciã, si placeat superis. Vbi cutis fœditatem & turpitudinem meis remediis deleuerimus. Tanta autem est vt tam cito non possis. Cacoetthiam abesse nos asseueramus quam reformidabat Hippocrates in cancro occulto. Tumores enim tuto aperiuntur causticis, vlcera clauduntur citò. Quid tu ad hæc insanis? Tibi nostra præsidia quæ bilem ἄκρατον vacuent, vt sis Carneadés prudentior.

OBIECTIO LI.

Dedimus aurum potabile exuberatum supra sphe-ram exaltatum nec reductile & antimonium.

SOLVTIO.

Vera omnia de quibus antè. Omittis pro more in antimonium, non vulgare, quia ignoras quid sit.

OBIECTIO LII.

Sanè si decantatum lapidem haberemus, morbus omnis vnico mense vinceretur.

SOLVTIO.

Quidni si vera sunt locuti authores? Scias velim me non id affirmare. Sit possibilis aut impossibilis lapis nihil ad nos. Nominatur qualis describitur ab illis, qui nec rationibus carent. Votum nostrum est pro artis ornamento, pro ægrorum commodo. Si non licet habere liceat exoptare. De hoc plura nomine vniuersalis. Vbi hæc tua obiecta exploduntur.

OBIECTIO LIII.

Existima Alchymiam veterum illis in summo prætio esse, tantum abest vt calumnientur.

SOLVTIO.

Alchymia omnis, vera est aut falsa, vetus aut noua, medica aut Paracelsica. Veram dico veterem, medicam, pharmaceuticã. Falsam Paracelsicam. De vera, Geber, Auicenna, Rasis, Bulcasis, Mesues, Fernelius, Syluius, Palmarius, Liebautius, & Riolanus

Scholæ, vt eſt in ſolutione quarta declaratam. Aut ergo cum his ſentire debes, aut cum Páracelſo, niſi recantare malis, & Parentis cineres tuo mendacio inficere. Quid ergo ô Scholæ Pariſienſis proceres! An patiamini his næuis, his cicatricibus veſtrum nomen deturpari, defœdari? Si hæc veſtrum omnium eſt Palinodia, etiam in obiectione 48. expreſſa, iuſtus ne fuerit Libauij triumphus? Maturè ſapite; Non ſero, ſed ſerio. Hoc monſtrum Cenſorium veſtra authoritate indignum ſpoliate, ne malè apud omnes exteros audiatis. Ne videatur clariſſima ſchola Panagæa Diana. Cenſuram ſequentem approbate, deſumptam ex probatis authoribus noſtræ quondam ſcholæ clariſſimis ſyderibus. Ne fidite veſtrum nomen exteris nationibus honoratum his Geryonibus, qui Chymiæ prorſus ignari, de illa tamen apud vos omnes legitimè congregatos dixiſſe impudentiſſimè mentiuntur. Veſtrum Palmarium pro vobis contra aduerſarios veſtros dicentem, ab eiuſmodi laruis illæſum cuſtodite.

CENSVRA IN FVLMEN VENTANEVM, AB IDIOTIS aliquot euulgatum falſo Scholæ medicæ Pariſienſis titulo, Contra M. P. Palmarium Doctorem Pariſienſem, Ex ſcripta ex Commentariis Hippocratis Galeni, necnon Fernelij, Syluij, Palmarij, Liebautij & ipſius Scholæ placitis obuallata.

Lib. De arte.

SERMONVM in honeſtorum arte, ea quæ ab aliis inuenta ſunt turpiter inceſſere, non corrigendi, ſed ea quæ à peritis inuenta ſunt apud imperitos calumniandi ſtudio, id non ſcientiæ inſtitutum & opus eſſe videtur, ſed aut petulantis naturæ, aut ignorantiæ iudicium. Solis enim iis qui artis ignari ſunt, & ambitiosè quidem inuident, propter imperitiam vero meliora præſtare nequeũt, conuenit, vt ad aliorum opera vel recta calumnianda, vel nõ recta reprehendenda, ſeſe conuertant. Inuenire aliquid eorum quæ nondum inuenta ſunt, quod ipſum notum quàm ignotum eſſe præſtet ſciẽtiæ inſtitutũ ac opus eſſe mihi videtur. Similiter & imperfecta ad finem perducere & abſoluere.

Τὸ λόγον οὐ καλῶν τέχνῃ τὰ τοῖς ἄλλοις εὑρημένα αἰσχύνειν προθυμέεσθαι, ἐπανορθοῦντα μὲν μηδὲν, διαβάλλοντα δὲ τὰ τῶν εἰδότων πρὸς τοὺς μὴ εἰδότας ἐξευρήματα, οὐκέτι δοκέει ξυνέσιος ἐπιθύμημά τι καὶ ἔργον εἶναι, ἀλλὰ καταγγελίη μᾶλλον φύσιος, ἢ ἀτεχνίη· μούνοισι γὰρ τοῖσιν ἀτέχνοισιν ἡ ἐργασίη αὕτη ἁρμόζει, φιλοτιμουμένων μὲν, οὐδαμᾶ δὲ δυναμένων κακίης ὑπουργέειν, εἰς τὸ τὰ τῶν πέλας ἔργα ἢ ὀρθὰ ἐόντα διαβάλλειν, ἢ οὐκ ὀρθὰ μωμέεσθαι. ἐμοὶ γὰρ τὸ μὲν τι τῶν μὴ εὑρισκομένων ἐξευρίσκειν, ὅτι καὶ εὑρεθὲν κρέσσον, ἢ ἀνεξεύρετον ξυνέσιος δοκέει ἐπιθύμημά τε καὶ ἔργον εἶναι, καὶ τὸ τὰ ἡμίεργα ἐς τέλος ἐξεργάζεσθαι ὡσαύτως.

Atque ego ſanè non multum abeſt quin *Gal. l.*
illorum laudem ſententiam, in eamque *ſimpl.*
promptè accedam, proque hac aſſertione
atque opinione pericula omnia ſubeam ſi
quam machinam aut artē inuenire queam,
ſicut in lacte contrariarum partium ſeparationis, ita hic quoque.

καὶ ἔγωγ' ἂν ἐπῄνεσα τὴν γνώμην αὐτῶν, καὶ ἐξ ἑτοίμου προσηκάμην. καὶ συνεκινδύνευσα περὶ τὴν ἀπόφασιν τε καὶ δόξαν, εἴ τινα μηχανὴν διεξευρεῖν ἠδυνάμην, ὥσπερ ἐν γάλακτι τῶν ἐναντίων μορίων τῆς διακρίσεως, οὕτω κἀν ταῦτα.

Excogitata multis hominibus ratione qua partes caſeoſæ à ſeroſis ſeparari poſſint.

πολλῶν τοῖς ἀνθρώποις διεξευρημένων τρόπων εἰς τὴν διάκρισιν τῶν τυρωδῶν μορίων ἀπὸ τῶν ὀρρωδῶν.

Διδόναι τὸ ἀπ' ἐρεβινθῶν λευκῶν ὕδωρ ἑψῶν πίνειν, καὶ *Lib. de in-*
ἐν τῷ οἴνῳ διακενᾶν καὶ διδόναι καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτέου κα- *ternis af-*
θαίρειν τῷ πτεραγώνῳ. Cicerum alborum deco- *fectibus.*

Gal. in exegesi vocum. Dioscorid. cap. 149.

ctum potui dandum vino mistum nomine & caput tetragono purgandum.

τινὲς μὲν ταῖς εὐειλισκομέναις κατὰ τὸ στίμμι πλαξί, τινὲς δὲ αὐτὸ τὸ στίμμι.

εἰ μὲν οὖν θέλεις κατὰ κοιλίαν καθαίρειν, διπλάσιον ἁλῶν μίξαν τοῦ στίμμεως ὅσον χρῶσαι. Si ex aluo velis purgare, duplum salis misceto, & stibij quantum conuenit, pro pillula erui magnitudine diluta aqua δι' ὕδατος ὀροβιαῖα καταπότια δίδου.

Fernelius in dialog. de abdit. rer. caus.

Tu mihi refricare videris purioris philosophiæ memoriam propè inter-mortuam & vulgaris illius sophisticæ (puta Paracelsiæ) cauillis obrutam. Etenim fusilis & metallicæ illius philosophiæ τῆς χημείας cum primis studiosus existerem, exercitatissimo admodum præceptore vsus, ex vnoquoque tum stripium tum viuentium genere substantias elicui planè varias, primum quidem aquam, deinde oleum, non id quidem pingue ac sordidum quale pressu ex amygdalis & seminibus trahitur, sed artis præstantioris opus, quod tempore nec rancescat, nec facilè corrumpatur.

Efficacior virtus est in oleo, multóque in rubente quam in albo; illud si quidem & odore & sapore totius substantiam refferens, propria sedes dignoscitur insiti spiritus & caloris, in quibus proprietas tota subsistit fouetur que. A fece terrena & ab aquoso humore quasi ab impurorum ele-

mentorum vinculis vindicatum oleum, purius quidem euadit perinde atque venarum ſanguis ab alui fæce & ab vrinis expurgatus, & quæ ſequuntur. Tandem ſic concludit Miſſa igitur tam vehementi de pecunia opinione, ſatis nobis ſit è rebus ſingulis ſyncerum quippiam puriſſimumque elicere, in quo vis illa occultarum proprietatum inſideat ſumma.

Syluius in Meſuem. Oleorum quartum genus à Sapientibus multis deſcriptum, hodie chymiſtica arte magis perficitur, vim quandam in concreto & compoſito occultum manifeſtante. Hæc nanque ex liquoribus gummis reſinis, ex plantis pinguibus, ex plantarum & animalium partibus omnibus ipſum velut gluten terreæ ſubſtantiæ, humorem inſitum pinguem imputribilem maximè, vi ignis ſecretum, nunc ſurſum attollit vel deorſum præcipitat, rem omnibus aliis planè diuiniorem, ſi Vlſtadio in cœlo Philoſophorum & Gebero & veritati credimus. Quanquam hodie ſunt idiotæ quidam, magnorum tamen medicorum nomine ſe venditantes, qui idipſum ceu nugatorium calumnientur, vt alia propè omnia ipſis ignorata, ſolas, vt vocant receptas ſcribere, nulla tamen ratione ſcientibus.

Iohannes Liebautius quatuor libros fecit de Medicinæ ſecretis déque philoſo-

phia chymica, in quibus agitur de essentiis oleis, salib. aquis; deque auro potabili Gallico idiomate. In præfatione multa de Chymiæ vtilitate recenset. In Capite de antimonio sic ille.

Stimmi recentioribus Chymistis & seplasiariis antimonium, nunc vulgo magna experientia celebrari atque miris laudibus extolli solet. Parantur autem ex eo tria remediorum genera quibus vel intra corpus adhibitis, vel foris admotis miracula faciũt, oleum siue quinta essentia, puluis & vitrum iis dictum.

Iulianus Palmarius lib. 3. de morbis contagiosis.

Omnium remediorum Elephanticorum vires superat catharticum nostrum metallicum acrem omnem ac ferinam humorum omnium qualitatem ac malignitatem mirè obtundens, ac nihilominus blandè adeo aluum soluens, vt pueris ac prægnantibus tutò dari possit. Constat ex hydrargyro & auro sic permistis atque immutatis longa maceratione vt vim catharticam assequantur. Vna autem & eadem opera & pituitam ac crassos omnes humores expurgat, & calidam & siccam viscerum constitutionem emendat. datur granorum sex pondere. Illîc describuntur & catapotia ex hydrargyro quæ retorridæ bilis, & omnium

nium acrium ac malignorum humorum ferociam domant & compeſcunt, eoſque ſenſim expurgant nullo ventriculi incommodo.

Iohannes Riolanus in Libauimania.

Noua remedia noua præparatio Dogmaticam illuſtrat. *Pag.* 20. 86.

Præparationes quas ſchola non damnat in cœlum tollis. *Pag.* 10.

Pag. 10.

Ad Arabum imitationem quotquot excogitari vnquam poterunt noua remedia & nouæ præparationes nouæ formæ ad pharmaceuticam refferenda iterum atque iterum contendo, neque propterea aut illa reiicio aut reiicienda eſſe exiſtimo.

Vt conſtet deinceps te ad ſcholæ mentem diſputare, tibi ex officio incumbit confirmare quartam ſectam illam principiis, cauſis, ſignis, & remediis ab Hippocratica differentem. Non tantum Schola per ſuum Cenſorem ſemel atque iterum ſignificauit ſe non promiſcuè Alchymiam omnem exterminare, ſed eam tantum quæ principiis falſis & ridiculis Hippocratis medicinam ſubuertit. Verum etiam ſuæ Cenſuræ hanc clauſulam inſeri voluit. Et ſimilia multa. *Pag.* 20.

In prælectionibus manuſcriptis capite de Elephantiaſi. Chymici curam affirmant per ſuum aurum potabile.

Necessitas iterum.

Scientiæ votū, inquit Hip. est imperfecta ad finem perducere, Inuenire ea quæ nondū inuenta sunt, modo inuentis adiuncta vtilis necessitas. ἐμοὶ γὰρ τὸ μὲν τι τῶν μὴ εὑρισκομένων ἐξευρίσκειν, ὅτι καὶ εὑρεθὲν κρέσσον ἢ ἀνεξεύρετον, ξυνέσιος δοκέει ἐπιθύμημα τε καὶ ἔργον εἶναι, καὶ τὸ τὰ ἡμίεργα ἐς τέλος ἐξεργάζεσθαι ὡσαύτως. At morbi quamplurimi pharmaceutica medicamenta I. vulgò præparata contempnunt. Dum onus detrahitur, naturæ proportio ad morbum, admodum consideranda. Alioquin longissimi affectus, qui naturæ infirmitatem sequuntur. Difficiles, qui causam contumacem, humorem refractarium habent. Necessaria sunt, quæ naturam instaurent ad pugnam, quę humorem cicurent. Magna ergo necessitas inueniendorum. Inuentorum summa vtilitas. τέχνη γὰρ αἰσθαμένη ἀξιοῖ θεραπεύειν, σκοποῦσα ὅπως μὴ τόλμῃ μᾶλλον ἢ γνώμῃ, καὶ ῥαστώνῃ μᾶλλον ἢ βίῃ θεραπεύει. Ars malum animaduertens, mederi magnoperè gestit, id vnum considerans, ne temeritate magis quàm consilio, & vt facilitate magis quàm violentia medeatur. Tuta scilicet, quę consilio & ratione ducibus, inuenta proponuntur. Omninò vtilis sine violētia facilitas. Nam dum ægri exosas potiones accipiunt, & aut purgationibus, aut aliomodo pereunt, soli medico culpa imputatur. Quantò magis ergo sive-

hemẽtia, ſi maligna, ſi deleteria medicamenta ſint, ſi ingrata, ſi exoſa! οἱ νοσέοντες τὰ μισητὰ πωτήματα λαμβάνοντες ἢ φαρμακευόμενοι, ἢ θεραπευόμενοι ἀνηρέθησαν, τῷ δ' ἰητρῷ τὴν αἰτίαν προσῆψαν. Omnia ferè Hippocratis, deleteria erant. Conuulſio ab elleboro lethalis, propterea tale eius votum. Scilicet difficile ac ferè impoſſibile cõſilium, ſine violentia. Spes facilitatis temeraria. Ergo inueniendorum neceſſitas, ſcientiæ & artis voto reſpondens. Imò & artifici glorioſa, ſuaſori honorifica vtenti ſalutaris. Infamiæ metus, medico φιλοτέχνῳ, ne ars honoratiſſima culpetur. Ne natura inops videatur in ſua προνοίᾳ quæ planè medica eſt. Natura exponit medico ſublunaria omnia. Scientia benè medendi animum informat theorematis veris, certis, perpetuis. Sed quæ ſingularibus exemplis confirmentur. Exoſæ potiones gratæ fiant, benignæ, ſalutares; vt temeritas cedat conſilio, vehementia, cacoethia in εὐφορίαν, in facilitatem mutetur. Rerum magiſter vſus, quaſi αἰσθάμενος poſteriorum ætatem docuit, maiorum calamitates in benignitatem commutare; quaſi τολμὴν ἐς γνώμην, βίην ἐς ῥαστώνην. Singula ferè Hippocratis cathartica deſeruit, quia deleteria ſoloque nomine nunc cognita. Elleborus ambigitur, peplum, ſilphium; ignoratur cuminum Æthiopicum, controuertitur cneſtron, calamum odoratum aperuit Garcias ab horto. Spina Ægy-

ptia, hypophaes, acacia cneωron, granum cnidium, nitrum rubrum Ægyptium vix ſciuntur. Quod vehemētiam attinet δυσχηςίαν, ferrei ventres vix vetatra, elateria, cantharides, peplia, ranunculos, tithymalos, mandragoras ſuſtinerent. Pauciſſimas Galeni compoſitiones habent noſtra antidotaria. Itaut verè dicas totam pharmaciam immutatam. Scilicet inuenta meliore fruge glans abdicanda. Poſtremus dies, eſt magiſter prioris. Animorum poſtremi partus ſagaciores. Formæ metaphyſicæ ſeparabiles, aliter ſe habent à phyſicis, ab inſeparabilibus. Illæ agendo, ſeneſcendo, perficiuntur; quia ab omni materia liberæ; Hæ vero materiæ conditionibus alligatæ, illius ſequuntur mutationes. Cōſeneſcunt commoriuntur, compatiuntut materiæ Agendo laſſantur, infirmantur. Ergo nouitas non reiiciet inuenta vtilia, ſed maiorem conciliabit authoritatem. Deinde quid iam vetus quod non fuerit nouum?

Horat. *Quod ſi tam Græcis nouitas inuiſa fuiſſet*
Quam nobis, quid nunc eſſet vetus? aut quid haberet.
Quod legeret tereretq; viritim publicus vſus?

Terent. *Nunquam quiſquam tam benè ſubducta ratione ad vitam fuit.*
Quin res ætas vſus ſemper aliquid adportet noui.
Aliquid moneat vt ea quæ te ſcire credas neſcias

Et quæ tibi putaris prima in experiundo repudias.

Non dubitarunt Arabes ſua benigna Græcorum deleteriis ſubſtituere,anteferre; etiam Hippocratis & Galeni. Quin in doctrina,in præceptis, innouarunt multa, immutarunt non pauca; quæ & poſterior ætas caſtigauit. In hos & illos plurima notauit animaduerſione digniſſima. Scilicet natura ſacra ſua non ſimul & ſemel tradit; grauida rerum immenſitate, perpetuo parturit aliquid nouum. Verè filius Rhois multas artes addiſci poſſe cùm tamen adhuc lateant, quia ignorantur cauſſæ. Non eſt ergo quod nouitas à Chymiæ cultu nos deterreat. Non eſt abdicanda etiam ſi non viderint priores. Philoſopho liberum eſt attentare ſupra maiores. Maximè verò medico. Sacramentum habet non cum maioribus,ſed cum vera vtilitate. Vnus medicus ridet αὔτος ἔφα Pythagoricum. Maiores non Domini ſed Duces nobis fuerunt. Supra cætera artis complementum commendarunt. Mouemur quidem ſummorum virorum authoritate, ſed multò magis vtili veritate.

Vtile id eſt,cuius acceſſione multa nobis veniunt commoda. Neceſſarium, quod ea præſtat aliis impoſſibilia. Vt differt plurimum,benè eſſe,ab eſſe ſimpliciter, ſic benè mederi à mederi ſimpliciter. Fuit Galeni

votum nosse separationem substantiarum aceti vt lactis. εἴ τινα μηχανὴν ἐξευρεῖν ἢ δύναμιν, ὥσπερ ἐν γάλακτι τῶν ἐναντίων μορίων τῆς διακρίσεως, οὕτω κἂν ταῦτα Notam dixit quibusdam hominibus πολλῶν τοῖς ἀνθρώποις ἐξευρημένων τρόπων εἰς τὴν διάκρισιν τῶν τυρωδῶν μορίων ἀπὸ τῶν ὀρρωδῶν. Quidni optabilis cæterorum medicamentorum? Medici toti fuerunt, in corrigendis medicamentis; ne bonum malis obscuretur, ne commodum damnis vincatur. Vbi licuit gratiam & facilitatem conciliarunt dulcoratione, clarificatione. Optimus enim qui misceat vtile dulci. Curandum tutò, citò, sed si fieri possit & iucundè. Curationis labor, dolor, alter languenti morbus.

At Chymia ex Galeni voto contrarias medicamentorum substantias tollit. Vtiles liberat facultates à noxiis. Gratiam & iucũditatem conciliat sublato ingrato. Proponatur vnum pro multis exemplum in sublimato, hoc venenum est præsentissimum. Hoc ipsum possum adeo blandum, adeo gratum reddere, vt innoxiè deuoretur, etiam vsque ad drachmam. Fortasse autem talia, dicent momi, sunt sine viribus, nec iuuabũt nec nocebunt. Labor erit in damno, crescet mortalis egestas. At ego assero, letheas vires ita salutaribus permutatas, vt ex veneno fiat venenorum & venenatorũ morborum alexiterium. Contagiosi morbi, venenati creduntur omnibus. De lue vene-

rea, de peste, nulla dubitatio. At hoc medicamento certam polliceor luis venereæ curationem. Luis pestiferæ magnũ auxilium. Vlcerum omnium malignorum tutissimum præsidium. Quidni ergo hoc medicamẽtum adeo vtile, adeo necessarium recipiemus? Quidni laudabimus artem illam, quæ sit tantorum bonorum causa? Quod de sublimato dictum est, verum in cæteris demonstrabitur, venenum permutando. Atque hæc de simplicium impermistorum correctione. Iam de compositis. Multa enim compositionis necessitatem conuincunt. Cõposita non minùs quam simplicia Chymiæ vtilem necessitatem demonstrabunt.

Componuntur autem medicamenta, aut vt ex multis vna exurgat facultas, singularium vires complexa, vt multis visum est; aut vt mistæ sint singularium potestates cõtra mistos affectus. Maximè vero vt malignæ emendentur beneficis, immoderatæ temperentur moderatis, calidæ frigidis. Integra non sat citò, non sat benè miscentur, vt pulueres, conseruæ, & similia: multóque minùs si pulueres sint mineralium, vt gemmarum, vnionum, auri, argenti, terræ lemniæ, armeniæ, vt in opiatis, in pillulis, in pulueribus, in tabellis, conditis, &c. Talia non sunt mistilia, non facilè diuisibilia, vix alterabilia, quæ & nostræ naturæ resistũt At chymicè elaborata, sunt facilediuisibilia, magis actiua, citiùs & perfectiùs miscentur. Se-

ſe mutuo ſubeunt facilius, contactus minimorum eſt facilis. Miſtio, correctio, celerior, certior. Integra vix miſcentur, vix coeunt etiam longo tempore. Extractum eſnnæ, extracto rhabarbari miſcetur facilius, quam puluis pulueri. Aqua aquæ miſta, decoctum decocto, infuſum infuſo, vix ac ne vix quidem diſiunguntur. Cita eſt & prompta miſtilium chymicorum vnio, ob preſentes vires, ob contactum mutuum & per minima. Grata exiguitas doſis, & ſaporis carentia; quod deſideratur in decoctis & infuſis facilè miſtilibus. Ergo magna chymicorum medicamentorum vtilitas. Quæ non tantum in diæta ſunt facilioris reſtitutionis & nutritionis, ſed in virium lapſu tanquam diuina, in Chirurgia admiranda, in pharmacia facilia, præclara. Ad Diætam pertinent extracta carnium, herbarum, fructuum, aquæ caponum, perdicum, pullaſtrorum diſtillata reſtauratiua, liquores cardiaci, viuaces, ſpirituoſi, eſſentiales, bezoardici, quibus cõfirmetur illud Hippocratis, in cibo φαρμακίη ἄριστον. Concludam hoc Hippocratis oraculo. Petulãtis naturæ & ignorantiæ iudicium eſt, aliorum peritorum inuenta calumniari & ambitiosè inuideri. Solis ignaris & ambitiosè inuidis conuenit aliorum opera reprehendere calumniari, & propter imperitiam nihil melius præſtare poſſe. τὸ δὲ λόγγον οὐ κακῶν τέχνῃ τὰ τοῖς ἄλλοις εὑρημέ-

τὰ αἰσχύνειν προθυμέεσθαι, ἐπανορθοῦντα, μὲν μηδὲν, διαβάλλοντα δὲ τὰ τῶν εἰδότων πρὸς τοὺς μὴ εἰδότας ἐξευρήματα, οὐκέτι δοκέει ξυνέσιος ἐπιθύμημά τε καὶ ἔργον εἶναι, ἀλλὰ κατηγγελίη μᾶλλον φύσιος, ἢ ἀτεχνίη. μούνοισι γὰρ τοῖσιν ἀτέχνοισιν ἡ ἐργασίη αὕτη ἁρμόζει, φιλοτιμουμένων μὲν, οὐδαμᾶ δὲ δυναμένων κακίης ὑπουργέειν, εἰς τὸ τὰ τῶν πέλας ἔργα ἢ ὀρθὰ ἐόντα διαβάλλειν, ἢ οὐκ ὀρθὰ μωμέεσθαι. περὶ τέχνης.

QVINTA ESENTIA.

Mundus ſuperior regit inferiorem, motu influxu, lumine. Prima eſt cauſa, vnde omnibus motus initium, vnde omnis mutatio. Ex actione & paſſione colligitur ſubſtantiarum conſenſus. Symbolum contrariorũ eſt cauſa congreſſus. Sublunaria mutationes experiuntur vniuerſales, à cauſa generali, particulares à ſingularibus.

Anni pantes Ver, Æſtas, Autumnus, Hyems generales ſunt. Harum varietates, cauſæ inconſtantiam ſupponunt, aut quid ſingulare, & a communi diuerſum. Luna non ſolum in menſe, quod ſol in anno facit, ſed præterea manifeſtum oſtendit imperium, in mare & humida. Medulla cerebri Lunæ facies ſequitur. Formica hiſdem laborat & feriatur. Soricum fibræ Lunæ ætatem certo demonſtrãt Selenites eiuſdem φάσεις oſtendit. Magnes amicum polum aſpicit. Flores omnes venientem Solem explicati venerã-

tur, abeuntem sequuntur complicati. Planetæ sunt mundi partes principes. Horum coitionibus, aspectibus, Astrologi non solũ mutationes temporum deffiniunt, sed vates diuini, morbos hominibus prænunciãt; ne quid de vita & moribus adiiciam. Vnde coniicitur causa particularis á generali diuersa. Nam cur hoc potius quam illud: his potius quam illis sideribus, siderum aspectibus, influxibus? Constituendum ergo corpus illud Aristotelis, diuinius elementis. quod vnde erit, nisi á cœlis? Contagione tamen, quia quodammodo factum est elemẽtare, non omnino idem est cum cœlo, sed analogum & respondens. Est in elementis modo elementari; vt elemẽta in cœlis modo cœlesti, id est præstanti & diuino. *Sic igneus est ollis vigoret cœlestis origo. Sic esse apibus partem diuinæ mentis & haustus æthereos dixêre.* Silicet non solis elementis constant mista, sed est cœleste seminium illis inclusum. Non est enim erassum genituræ corpus, verum semen, sed spiritus gignitiuus, qui origine cœlestis est, contagione elementaris. Ignis est lucens, non vrens Platoni; oculus est igneæ naturæ. Intellectus est τὸ φῶς. Multi contendunt lumen esse corpus substantiale, sed cœleste, spirituosum quidem, si cum elementis comparetur. Sic cœlorum, astrorum, angelorũ substantia, ex luce est. Sic non eritqualitas,

non ſpecies, niſi relatè.

Ergo ſuperius & iuferius agunt, quia ſeſe tangunt. Actio eſt, etiam phyſica, corporis, non virtutis ſolum. Materia miſtorum ab elementis eſt. 1. meteo. forma á cœlis. Sit ergo hoc corpus, hæc eſſentia, pro forma cōpoſiti; quam à cœlis oriūdam pluribus demonſtrauit Fernelius. Aſſentitur Ariſtoteles .de generat. animaliū c. 2. Mas eſt qui gignit in alio, fœmina in ſe ipſa. In vniuerſo terra eſt mater, Cœlū & cœleſtia ſidera pater, genitor. διὸ καὶ ἐν τῷ ὅλῳ τὴν γῆς φύσιν, ὡς θῆλυ καὶ μητέρα νομίζουσιν, οὐρανὸν δὲ καὶ ἥλιον καὶ εἴ τι τῶν ἄλλων τῶν τοιούτων, ὡς γεννῶντας καὶ πατέρας προσαγορεύουσι. vnde concludit l. 2. c. 3. ſolis calor & animalium principium habet vitale: coniūgit ſolem cum animalibus, vt oſtendat huic & illis eundem eſſe ſpecie calorem. ἡ δὲ τοῦ ἡλίου θερμότης καὶ ἡ τῶν ζώων ὅμως ἔχει καὶ τοῦτο ζωτικὴν ἀρχήν. Et paulo antè: Omnis animæ ſiue virtus ſiue potentia corpus aliud participare videtur idque magis diuinum quàm elementa. Corpus nominat vt intelligatur nō eſſe puram qualitatem , ſed ſubſtantiam calori ſubſtratam. πάσης γὰρ οὖν ψυχῆς δύναμις ἑτέρου σώματος ἔοικε κεκοινωνηκέναι , καὶ θειοτέρου τῶν καλουμένων στοιχείων. Et lib. 3. c. vlt. Generantur in terra, humoréque animalia & plantæ, quoniam humor in terra, ſpiritus in humore calor animalis in vniuerſo eſt. Itaut quodammodo animarum plena ſint om-

nia. Sic calorem illum animæ aſſimilat quę ſubſtantia eſt ſeipſam mouens. Quod quis audiet de calore igneo elementari? γίνεται δ' ἐν γῇ καὶ ὑγρῷ τὰ ζῷα καὶ τὰ φυτὰ διὰ τὸ ἐν γῇ μὲν ὑπάρχειν ὑγρὸν, ἐν δ' ὕδατι πνεῦμα, ἐν δὲ τῷ παντὶ θερμότητα ψυχικὴν, ὡς τρόπον τινὰ πάντα ψυχῆς εἶναι πλήρη.

Preterea ſi in alimentis ſola inſunt elemēmenta, quomodo aſſimilantur viuenti per nutritionem quæ non viuunt? Nam quid eſt principium vitale. quod etiam in excrementis animaliam continetur? Eadem enim manebit dubitatio ſi prorſus elementare. Non eſt enim decedentis animæ ἀποῤῥοία. Non portio, nō fragmentum. Qua ergo conditione poterit eſſe cauſa animationis, vitalitatis? Ergo neceſſitas rationis euincit corpus illud Ariſtotelis diuinius elementis. Quod cœlitùs quotidie allabi, quæ neceſſitas, cùm primæua miſtio quantùm ſatis habuerit? Ineſt rerum ſeminibus, inquit Ariſtoteles, & per ſemina propagatur in prolem; reſtituitur per nutritionem, & cōtinua cœli tanquam ſimilis aſpiratione fouetnr ſuſtinetur.

Nolim tamē hanc eſſentiam nudā ſepararj à domeſtico ſubjecto, in quo perpetuo hoſpitatur. hoc fieri nec debet nec poteſt Elementorū occaſione ſubiicitur ſenſibus, ſeparata vaneſceret. Ne quiſpiā nobis imponat tale portentum, quod video a plæ-

risque celebrari, parum philosophicè sentientibus.

MEDICAMENTI VNIVERsalis Interpretateo.

Quanquam de hoc medicamento nihil ad nos. quia nō docuimus quid, quale, quomodo sit. rationes authorum proposuimus quæ Libauianas destruunt. Eo etiam admisso singularia contempni non diximus. Imò in primo capite ob raritatem & difficultatem neglexiмus. quia in medicina, si alicubi, docendum, medendum, ex certis, perspicuis, facilibus. Quia tamen hanc assertionē nobis propriam volunt calumniatores, placet Authorum placita declarare his paucis. Vniuersale medicamentum ad eorum mentem interpretari.

Dum vniuersale celebrant authores, nequaquam reiiciunt particularia. Non hoc sensu vniuersale dicitur quod sufficiat solum. Nunquam vnniersale fuit sine particularibus. Ne cœlum ipsum: Sidera, astra, habet quibus singulares vires deffiniantur. Mundi spiritus Stoicorum, Anima mundi, natura vniuersalis, materiæ cācellis cœrcita fit particularis. cū indiuiduis agit hoc vel illo modo. Causæ vninersales nihil possunt sine particularibus. Diuersa quidem & contraria possunt, sed non per se primò.

Sol ceram liquat, lutum indurat pro materiæ aptitudine. Vniuersale bilem purgat cum rheo sociatum, pituitam cum agarico, Atrum succum cum senna. Mercurium dixerunt authores, quod non aliter ac mercurius planeta, vires eorum assumat quibus sociatur. Est ἀδιάφορον per se & ἀόριστον. Voluit Montuus aquam esse materiam infusionum & coctionum omnium. Resistit Fernelius, Quod sæpè necessarius sit liquor qui medicamenti viscera subeat, vt eliciãtur vires. Chimici hoc voluerunt quo non solum singularium vires aperiantur, sed quo etiã validiores fiant & innoxiæ. Et quo natura nostra sæpè infirmior & morborum contumaciâ cacoethiâ labascens, restauretur. Sic an animi defectibus vino, cardiacis, aquis vitæ, spirituosis reficiuntur promptè spiritus.

An enim morbi omnes curabliles hoc medicamento? An posset & chirurgica? Non ita iudicandum. Hydropsà schyrro iecoris, in lapidem indurato, est immedicabilis tota natura. Intermoritur otio altrix. Perit feriata nihil agendo. Causæ efficientes agendo viuunt, perficiuntur, ἐντελεχοῦνται. Alij sunt affectus, alij s de causis incurabiles. Quod ergo dicunt, omnem morbum hoc sanari, volunt audiri de sanabilibus. Addunt enim breuiori tempore curam perfici. Ratio est, quod natura ægri reddatur

vegetior, fortior.. Sit veluti in iuuentute,' vnde tot fabulosa de reditu ad iuuentutem. Quin & natura medicamenti sui iuris facta, simili aucta, plura possit & præstantiora. Sic sennæ vires, breuiùs eliciuntur vino, hydromelite, & similibus. Intenduntur eodem. Morbi sunt singulares. Demoliuntur conrrarietate· Sed quæ limitetnr, dirigatur, naturâ ægri. Sæpè est adeo impotens vt nihil possit. Hoc, simili, amico, grato, roboratur; fortior redditur; vt postea leui brachio morbos finiat, sed adiuta medicamentis. Tot sunt medicamentorum ideæ quot morborum. Quomodo vnum sinplex tam multa posset? Non voluerunt hi Philosophi quod Philosophiæ aduersatur. Ita iudicarunt de vniuesali ex veris mediciuæ legibus. A quibus recedere nefas. Sic Raymundus, Rupecissa, Vlstadius, & alij, quintam essentiam docent, singularium omnium frcultatibus grauidam, vt sit catholicon vniuersale medicamentum.

LEPRÆ ELEPHNtiæ natura.

Elephantia omnis à mortis causa ducit originē. Mors est humidi primigenij absumptio, caloris natiui extinctio, vita enim in

humore calidó consistit, humore, oleoso, radicali, substantifico; calore cælesti, blãdo, æquali, continuo. Elephantia verò humidum primigenium depopulatur, atrabilariũ, acre, efferum, reponitur: calor igneus, exurens, inæqualis succedit natiuo, qui in dicto humore exardescens torret, assat, liquat partium substantiam. συφαρ ἄνδρος visitur. carne consumpta, pelle laxa, ossibus cicumducta. Tandem humor putrescit, tumores exulcerantur, cancri aperiuntur, copiosam profundunt saniem, fœtidam tanta pernicie, vt vicina depascantur, membra decidant. Quicquid est in malo obfirmato cacoethes est malignum rebelle. mitiora remedia contẽnit, fortioribus exasperatur. quot tubera integra, tot κρίπτοι καρκίνοι, quot vlcerata, tot aperti, eóque funestiores quod labes sit vniuersalis, in ipsa viscera crudelius sæuiens. Itaut vnde salutis spes, inde damnum augetur. Prima enim labes in iecore & liene residet, inde serpit humoris cacoethia, tumores in visceribus excitat & vlcera, qualia postea se produnt in cute. Tum languet altrix, nutritio frustratur, nulla est assimilatio, appetentia prosternitur. Sæuitia & protetuitas intelligitur ex magnitudine mali, carnes, vasa, solida, deuastantis. ἐστὶ γὰρ καὶ ἡ λέπρα inquit Gal. καὶ ἡ ψῶρα μελαγχολικὰ πάθη μόνου τοῦ δέρματος, ὡς εἴγε κ' αἱ ταῖς φλεψὶ καὶ τῇ σαρκὶ γίγνοιντο.. καρκίνος ὀνομάζεται. Ergo in elephantia non solũ carnes,

nes, vasa, sed & ipsa viscera cum laborent, cancer illa erit vniuersalis, & tot erunt particulares, quot tubera, vlcera: non quidẽ attingenda, quandiu maligna labes, quandiu virus elephanticum adest. Est enim inquit Heurnius duplex in cãcro venenum, vnum putrefactiuum, alterum corrosiuum. Si admoueas calida & humida ad pepasmum, inde in altam putredinem degenerabunt, vicina putrilagine contaminabunt. Quod si caustica adhibeas, surget venenum corrosiuum, ac vicina cuncta exuret. Quare non attingendi tumores siue cancri leprosorum. Galenus, equidem scio omnes qui curam tentarunt cancros irritasse & homines interemisse. Vlcera vstione aut sectione facta non potuerunt ad cicatricem perducere. Auicennas, cum cancer qui est lepra vnius membri sit de non sanabilibus, quid dicemus de lepra, quæ est cancer totius corporis? Auenzoar. Lepra est cancer pessimus ortus in corporibus hominum. Aetius. Elephantia vbi iam superauerit incurabilis est, atque cancer est totum occupans corpus.

Quibus maiorum decretis constat elephanticos obfirmatos non esse attingendos, ne citiùs intereant exasperato malo. Et cõtra qui attinguntur non sunt elephantici, si modò melius habeant curati. argumentum enim est, superatum esse venenum illud duplex. Morbum verò confirmatum volunt,

inquit Hollerius, qui annũ ſuperauit. Quãto magis ergo qui decennium?

At corpus leproſæ in libro noſtro commemoratæ, tuberibus inæquale erat, vlceribus multis plenum. Aſſumptis remediis interna ſeſe exonerant in cutem commune emiſſarium, quę papulis variois oneratur, tubera augentur, inflammãtur, vt eſt in hiſtoria. viſcera liberantur, altrix reſtituitur, appetens valet, coctrix viget, aſſimilatrix non otiatur, vlcera ſiccantur oeſophagi, tracheæ arteriæ; vnde deglutitio facilis. His confiſus tubera audacter attingo cathæreticis, cauſticis: primum in manu læua, dein in facie, genis fronte, ſuperciliis. Nihil obſeruo cacoethes. leui negotio cicatricem ducunt, etiam cum improba viuendi lege. Cogito de abſumendis reliquiis. Ex interuallis abſumo vt prius. Hic labor immenſus pro numeroſa tuberum ſobole. Breui non poteſt reſtitui tota cutis imbecillima. Menſes multi imò anni deſiderãtur. Nam ſi vlcus in tibia paulo malignius, & medicorum & chirurgorũ opprobrium eſt; Si in multis annis immedicabile eſt, quid erit de numeroſis tuberibus vlceribus in natura elephantica? Sed audio grunnientes aduerſarios. Obiiciunt me dixiſſe perſanatam leproſam, quam tamen aſſero magis deformem. Attendite cenſores paucis ſatisfaciam. Dico elephantiam græcorum perſanatã eſſe, morbum totius cor-

poris, cancrum vniuersalem, & tam multos particulares integros & vlceratos: tuto enim tumores integri aperiuntur, aperti cicatrice clauduntur. Ergo duplex illud venenum sublatum est. Ergo cancer persanatus, sublata cacoethia, elephantiæ aut cancri vera essentia. qua posita ponitur, saltem qua sublata tollitur morbus. Hic enim maximè negatio est causa negationis. Persanata inquam elephantia, sed mutatione in lepram græcorum. Morbus omnium maximus mutatus est in minimum. Morbus vniuersalis in particularē in cutaneum. Principes partes onus deposuerunt in cutim ignobilem. Morbi enim curantur aut λύσει aut metastasi. Humor crassus contumax vix resolubilis, non potest euaporari per cutem inualidam. illic subsistit topicis superandus. Nec desinit verum esse affirmatum de curatione elephantiæ. Cum febrium materia, imperfecta crisi, deponitur in brachium, in tibiam, abscessum paritura, febris cessat; dicitur persanata, etiam manente abscessu particulari. Lepra græcorum nihil habet cum elephantia commune, differunt tota natura. Hippocrati λέπρη, καὶ κνισμὸς, καὶ ψώρη, καὶ λιχῆνες, καὶ ἀλφὸς ὑπὸ φλέγματος γίνονται. ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα αἰσχρὸς μᾶλλον ἢ νουσήματα. Lepra, pruritus, scabies impetig~, vitiligo, pituita, gignuntur, potiusque corporis turpe quid sunt quàm morbi. Ergo elephantię in lepram mutatio

perfecta est eius curatio. Vrgebunt adhuc imperiti, tam multa tubera vix resolubilia testari superstitem causam, ab elephantica haud diuersam. Causa & effectus sunt relata. Effectus causæ presentiam conuincit. At eadem manent quæ inerant ante tubercula. Ergo nulla mutatio, nulla correctio, curatio nulla. Respondeo inquam, summũ esse discrimen: ante cancri erant, nunc tumores sunt simplices: ante sine periculo non ausus fuisses attingere, nunc tuto aperiuntur, aperti facilè clauduntur. Preterea quod præsens facit absens tollit. At præsente elephantico veneno, omnes totius corporis actiones deprauatæ feréque abolitæ sunt. Morbus est affectus actionem lædens eius in quo est. ergo cum morbus sit in toto corpore, totius corporis actiones oblæsæ erunt & vitiatæ. Morbus omnis in parte consistit, ergo morbus vniuersalis in vniuerso corpore. Morbi essentiam sequitur actionum lesio, tãquam vmbra corpus. Symptoma est, morbi γεννημα. Ergo si quædam actiones benè habent, sanæ sunt harum actionum partes, causæ efficientes. At hæmatosis proba est. vitæ, animæ, actiones longè meliùs sunt. Ergo partes principes valent. Facultates corpus gubernantes, mutuas sibi tradunt operas: mutuis sibi stant auxiliis. Sed & trahuntur in communem ruinæ societatem, vni læsæ aliæ cõdolent, compatiuntur. Non valet, non dolet

vna, fine aliarum suffragiis. Vita datur pro sale, imò pro sole. Eius influxu, irradiatione, singulæ recreantur. Ergo in laudabili sanguine vitalis valet. Quidni vero si cum Aristotele esset sanguificij causa? Idem de animali de cerebro. Quidni ergo totum valebit? saltem non poterit tanta pernicies, tanta labes qualis elephanticis dissimulari, tegi. Causæ communes officium toti commune elargiuntur bonum aut malum. vni quidem plus alteri minus, sed iustè sed geometricè. Ergo ex sanis visceribus integra sunt omnia. Ergo ex actionibus principibus valent nobilia viscera. Maximè in statu sano: in morboso verò non ita necesse est. Ad sanitatem, omnium integritas necessaria; ad morbum vnius læsio satis. At in morbo catholico, vniuersali, vniuersæ partes laborant, vniuersæ actiones culpantur. Alioquin non erit morbus generalis, alioquin non erit elephãtia. Sed in hac muliere tam multa tubera tam multarum partium, sunt ἐυηθῆ. Ergo cacoethia ab elephantia inseparabilis, non erit in illis partibus. Ergo non erit cancer totius corporis, non morbus vniuersalis actiones omnes lædens.

Non est hæc curandi ratio sine exemplis, hæc in lepram mutatio. Galenus summus medendi magister id præstitit. Quinque vidit persanatos. Duo sunt affines ex elephanticis facti leprosi, lepram postea aliis cura-

uit medicamentis. Qui facti ſunt leproſi confirmati erant, materia craſſior, contumax, vix reſolubilis, nō euaporabilis ſubſtitit in cute craſſa, imbecilla. In aliis vero quia morbus erat in principio, humor non ita craſſus, ſed euaporabilis per cutem robuſtam exhalauit illi nō ſunt facti leproſi. Sed placet ipſiſſima Galeni verba ſubiicere coronidis loco.

Ἕτερον δὲ ἐπ' αὐτοῖς τρίτον ἐξ ἡμετέρας μνημήσεως. ἐπειδὴ γὰρ τις νοσῶν τοῦτο τὸ νόσημα φιλοσοφώτερος ἢ κατὰ τοὺς πολλοὺς, ἐδυσχέραινέ τε δεινῶς, καὶ τεθνάναι βέλτιον ἢ ζῆν ἔφασκεν εἶναι. διακειμένῳ οὕτως ἀθλίως ἐδήλωσα τὰς προειρημένας δύο περιπτώσεις αὐτῷ. ὁ δὲ αὐτὸς τε γὰρ ἦν ἔμπειρος οἰωνῶν, ἐχρήσατό τε φίλῳ θαυμαστῶς κατορθοῦντι τὸ μάθημα. καθίσας ἐπ' ὄρνισιν ἅμ' ἐκείνῳ, προυβάπτετε μιμήσασθαι τὰ διὰ τῆς πείρας ἐγνωσμένα, καὶ πίνειν οἶνον οὕτω φαρμαχθέντα, λεπρώδης ἐγένετο, χρόνῳ δὲ ὕστερον ἰασάμεθα, καὶ τὴν λέπραν αὐτοῦ τοῖς συνήθεσι φαρμάκοις. Atque vt intelligas hunc philoſophum fuiſſe elephanticum confirmatum, curatum mutatione elephantiæ in lepram, alium ſubiicit qui ἐν ἀρχῇ μὲν ἦν τοῦ πάθους ἐκεῖν. Erat in principio illius morbi, propterea curatus eſt non mutatione in lepram, ſed euaporante per cutem affectu. Hic ſcilicet materia erat tenuis, reſolubilis, euaporabilis; cutis nondum addenſata, ſed ſatis patens ad iuuandam reſolutionem. Tertium ſubiicit ſiue quartum philoſopho ſi-

milem, id eſt confirmatum elephanticum.

Ἄλλος δέ τις ἀνὴρ πλούσιος οὐχ ἡμεδαπός οὗτος γε, ἀλλ' ἐκ μέσης Θράκης ἧκει, ὀνείρατος προτρέψαντος αὐτὸν εἰς τὸ Πέργαμον, εἶτα τοῦ θεοῦ προσταξαντος ὄναρ αὐτῷ πίνειν τοῦ διὰ τῶν ἐχιδνῶν φαρμάκου καθ' ἑκάστην ἡμέραν, καὶ χρίειν ἔξωθεν τὸ σῶμα, μετέπεσον τὸ πάθος οὐ μετὰ πολλὰς ἡμέρας εἰς λέπραν. ἐθεραπεύθη τε πάλιν. οἷς ὁ θεὸς ἐκέλευεν φαρμάκοις καὶ οὗτο τὸ νόσημα Sic hi duo facti leproſi ſunt & lepra poſtea aliis curata eſt remediis. Quod nos in iſta muliere tentamus & ſperamus conſequi, propter rationes commemoratas.

NON ESSE VENENA MYneralia omnia, vt nec vegetantia nec animantia ſalutaria omnia.

Aurum, argentum, ferrum, chalibs, perlæ, gemmæ, cryſtallus, corallus, terra lemnia, armenia, ſal, bitumen, ſuccinum, ambra griſea, hæmatites & alia innumera, non poſſunt inter venena numerari. Antidoti, alexipharmaca, cardiaca præſidia his conſtãt. Dantur aduerſus venena, vt cryſtallus contra arſenicum. Dantur aduerſus peſtem, vt confectio de hyacitho. tot pulueres cardiaci his conſtant, & tamen hæc omnia mineralia ſunt. Si venena creduntur, quod non vixerint, quod tantum diſtent à noſtra

natura quantum viuens à non viuente, cur medendi magiſtri his vſi ſunt? Sed cur potius qui illis vtuntur momento non percũt, ſi venena ſunt? Aduerſarij ſales vrbanitatis & doctrinæ exuerunt, ne hoc minerali conficiantur. Aquæ minerales tam multæ, nonne cæcitatem mentis docent aduerſariorum, quum illos ipſos à morbis magnis liberant? An Galenus in ea fuit ſententia, qui tantas aquarum vires prædicauit. Qui naturalium exemplo artificiales compoſuit ex hiſdem mineralibus? Cum itaque non ſint mineralia venena omnia, addere placet chymico artificio perfectiùs elaborari, quòd ignis gehennas tollerent fortiùs. Integra quidem & vulgo parata, ſunt ſine viribus, quod facultates ſint in denſam materiam demerſæ, nec ita facilè euocentur. Quî ergo venena erunt, ſi inefficacia? ſed quî aduerſarij hæc venena in crumenis in arculis recondunt; An ne alios inficiant? non credam: nihil enim ſibi metuunt dum auro & argento venenatis perſoluuntur.

ANTIMONIVM.

Iulianus Palmarius Patruus noſter libro de peſte, vitrum antimonij reiicit multis rationibus. Mathiolus tamen commendat nulla ductus ratione, ſed ſola experientia. Eadem Launeus contra Greuinum, vt & alij

lij

lij quamplurimi : quinetiam Patruus in tractatu de purgandi legibus vniuersalibus nondum typis excusso, multa refert non contra pestem, sed contra epilepsiam, apoplexiam, paralysim & similes affectus, à perito præsertim medico obseruatis cautionibus & vomendi legibus. Quæ omnia de vitro dicuntur, de antimonio hoc solummodo parato, id est imperfecto, quo vapor malignus euocatur non tollitur. At quis velit hac ratione reiicere reliqua huius artificia, quibus non contemnendas ostendit facultates. Sanè vt argentum viuum vulgari sublimatione paratum tanquam venenum reiicitur, sic & aliis modis vtile factum admittitur. Catapotia Barberoussæ illud admittunt. Patruus vtiliter dedit ex ore, vt est in tractatu de elephantia. Chyrurgi singulis diebus litus specie eodem vtuntur in venericis, quod de sublimato nullus ausit. Alij infiniti viuum dederunt nullo incommodo iusta dosi. Item de stibio quod & Dioscorides dedit cum elaterio, nec est locus obiectioni aduersariorum, pro σινηπι στίμμι repositum. addit enim Dioscorides infernæ vacuationis causâ cum sale. Exemplar est in bibliotheca regia manuscriptum quod στίμμι non σινηπι habet. Hippocrates dedit lib. de internis affectionibus διδόναι τὸ ἀπὸ ἐρεβίνθων λευκῶν ὕδωρ ἑψῶν πίνειν, καὶ ἐν τῷ οἴνῳ διακερᾶν καὶ διδόναι καὶ τὴν κεφαλὴν αὐτέου κα-

θαίρειν τῷ τετραγώνῳ. τινες, inquit Galenus, μὲν τῶν ἑυρισκομένοις κατὰ τὸ σίμμι πλεῖ, τινὲς δὲ αὐτὸ τὸ σίμμι. Et Cenſor noſter obiectione 37. per magneſiam voluit antimonium, quo vtitur & Hippo. eodem lib. Fœſius in œconomia cum Galeno ad τετράγωνον Hipp. interpretatur σιμμι ſtibium antimonium.

FVLMINIS BRVTIRESOLVTIO IN SVA PRINcipia, vt vires cognoſcantur.

Nomen fulminis appoſitum. Perterruit omnes fragore tanto, Latè vagatum eſt, ad longinqua vibratum. Bruti, ventanej epitheton placet, quia irritum licet irritatum. Meteoron fulmen his conſtat quibus armariū. Nō eſt diſsimile quod terimus. Solo differt effectu, non affectu. Vires nullæ ſunt Cauſam accipe, Lector. Partes eſſentiales & integrantes conſpicito. Conſtat ſalepetræo duplici, nitro etcommunj, vtroque vnius aquæ vix defecato. cōſtat & ſulphure, & carbone. Hæc cyclopes cēſorij Ioui inermi parant, miſcent, componnu; Ignis accenditur fatuus. Grando defluit ſpiritu procellarum tanquam vento huc illuc diſperſa. Nix & glacies adſunt & ea quæ faciūt verbū eius, ſed robur detrahunt. Conſeſſus eſt Talarius in quo omniū iniquiſsimus primas tenuit. maculoſi ſenes, nudi iuuenes, alij

non tam ærarij quam ærati. Cyclopum vnus nihil, nisi per antiphrasim, cõtra nominis ethymon. Docuit Petræos sales. vtinam decrepitatos! Alius Poetaster furijs insensus, inserenus ἀναίθελος, sulphur fœtens, nõ fœtans sed rufũ halitu grauj suggerit. Tertius ad demonium denigratus, Censura alia excommunicatus, totum se dedit pro salicis carbone, ventosus fatuum crepitum edidit. Omnibus sic confusis, aspirat suplicator grandinans, lambit, lingit, non sine sudore ἐλιννύειν nesciens. Grando enim est collegis ominosa. Ignis est, nec lucens, nec vrens. Efflat calidum & frigidum, λίθον, non pillulam in pera vrinaria gerit, conta Aesculapij sponsionem. Interim vix auditur caput mortuum, voce demissa, libri titulo attonitum, ne recoquat parum congrua sui Decanatus αὐτόγραφα. Tot & tales κολοσυρτοι ridiculum peperêre musculum. Et audent omnium consensum adstruere. cùm tamẽ decẽ solum adfuerint. Quorũ tres aliter opinati sunt. Tres accusandi: vnus lite abdicandus, alter censurâ Tertius euiratus papauere corniculato frigidor, maniæ manibus corruptus. Talia sunt fulminis principia. Iudica vires, expende iura. Ne crede nomen augustum facultatis huic mõstro. Habet veros Asclepiadas his impostaribus insensissimos.

ERATA

Pag.5.l.26.pedum,p.9.l.13.occidet.del.&,p.12.l.12. inſcitia,p.13.l.30.catilinæ,p.16.l.15.lipothymia,p.18. l.9.exornatur.l.14.vas,p.20.l.9. ὁμοιησιν. l.27.lebeti, p.21.l.2.. deprauator.p.23.l.17. ἰσόθεος σοφίην p.24.l. 9.es,p.25 l.9.abſtinuerunt,p.29.l.14.noſtra,p.32.l.18. eccoproticum.p.34.l.12.&,l.21.Aſclepiadæ,p. 35.23. τῆσι ταραχῆσι τῆς κοιλίης l.24.Et,p.40.l.20.Petlanatam,p.41.l.6. deleuero.p.43.l.2. Scholæ nomine, p. 46.l.1.dele nomine.p.47.l.14.ocultam,p.56.l 5.ſennæ p.60.l.5. πυ[illegible]. p.61.l.4.interpretatio, p.62.l.14. validiores. l.17. animi,p.63.l.22, facultatibus. l.23. elephantiæ,p.71.l.14.mineralia.

